

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 28.9.2022
COM(2022) 489 final

2022/0298 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/148/ΕΚ σχετικά με την προστασία των
εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση στον αμίαντο κατά τη
διάρκεια της εργασίας**

{SEC(2022) 342 final} - {SWD(2022) 310 final} - {SWD(2022) 311 final} -
{SWD(2022) 312 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Ένας από τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) είναι η προώθηση της ευημερίας και της βιώσιμης ανάπτυξης με γνώμονα την κοινωνική οικονομία της αγοράς με υψηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας, με στόχο την πλήρη απασχόληση και την κοινωνική πρόοδο¹. Το δικαίωμα κάθε εργαζομένου σε συνθήκες εργασίας οι οποίες σέβονται την υγεία, την ασφάλεια και την αξιοπρέπεία του κατοχυρώνεται στο άρθρο 31 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αρχή 10 του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων² αναφέρει ότι οι εργαζόμενοι έχουν το δικαίωμα σε υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας και της ασφάλειάς τους στην εργασία.

Στις πολιτικές της κατευθύνσεις, η πρόεδρος von der Leyen δεσμεύτηκε να προωθήσει ένα ευρωπαϊκό σχέδιο για την καταπολέμηση του καρκίνου, με σκοπό τη στήριξη των κρατών μελών προκειμένου να βελτιώσουν τον έλεγχο και την περίθαλψη του καρκίνου³. Η πρόταση αυτή ανταποκρίνεται στη δέσμευση που αναλήφθηκε στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού σχεδίου για την καταπολέμηση του καρκίνου⁴, του σχεδίου δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και του στρατηγικού πλαισίου της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία για την περίοδο 2021-2027⁵ με στόχο την περαιτέρω μείωση της έκθεσης των εργαζομένων στον αμianto, ο οποίος αποτελεί μια εξαιρετικά επικίνδυνη καρκινογόνο ουσία. Η πρόταση αυτή επισημαίνεται ως μία από τις προτεραιότητες της δράσης 3 —Ισχυρότερη οικονομία, κοινωνική δικαιοσύνη και θέσεις εργασίας της [Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης \(CoFE\)](#) και αποτελεί βασικό παραδοτέο του προγράμματος εργασίας της Επιτροπής για το 2022⁶.

Η προστασία των εργαζομένων από την έκθεση στον αμianto αποτελεί επίσης βασική προτεραιότητα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Στο ψήφισμά του τον Οκτώβριο του 2021⁷, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθόρισε μια περιεκτική προσέγγιση για την αντιμετώπιση ζητημάτων από το παρελθόν τα οποία αφορούν τον αμianto. Η Επιτροπή με τη σειρά της εξέδωσε την *Ανακοίνωση σχετικά με την προσπάθεια για ένα μέλλον χωρίς αμianto: μια ευρωπαϊκή προσέγγιση για την αντιμετώπιση των κινδύνων που ενέχει για την υγεία ο αμιάντος*⁸. Η ανακοίνωση αφορά τον κίνδυνο για τη δημόσια υγεία που απορρέει από τον αμianto με ολιστικό τρόπο, παρουσιάζοντας μέτρα σε επίπεδο ΕΕ για την αντιμετώπιση του αμιάντου καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του.

Ο επαγγελματικός καρκίνος είναι η πρώτη αιτία θανάτων που συνδέονται με την εργασία στην ΕΕ⁹. Προκαλείται κυρίως από την έκθεση σε καρκινογόνους ουσίες όπως ο αμιάντος. Έως και το 78 % των επαγγελματικών καρκίνων που διαγιγνώσκονται στα κράτη μέλη

¹ Άρθρο 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

² <https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/el/>

³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_el.pdf

⁴ https://ec.europa.eu/health/system/files/2022-02/eu_cancer-plan_en_0.pdf

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52021DC0323>

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0645&qid=1663669608502&from=EN>
⁷ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0427_EL.html

⁸ [Η παραπομπή θα προστεθεί μετά την έκδοση]

⁹ Με ποσοστό 52 %, ο επαγγελματικός καρκίνος είναι η πρώτη αιτία θανάτων που συνδέονται με την εργασία στην ΕΕ, πριν από τις παθήσεις του κυκλοφορικού (24 %), τους τραυματισμούς (2 %) και όλες τις άλλες αιτίες (22 %) [στοιχεία του 2017, συνενώως καλύπτουν την ΕΕ και το Ηνωμένο Βασίλειο (<https://visualisation.osha.europa.eu/osh-costs#/!/>)].

σχετίζονται με τον αμιάντο¹⁰. Η εισπνοή ινών αμιάντου που αιωρούνται στον αέρα μπορεί να προκαλέσει, για παράδειγμα, μεσοθηλίωμα¹¹ και καρκίνο του πνεύμονα, με μέση χρονική υστέρηση μεταξύ της έκθεσης και των πρώτων συμπτωμάτων νόσου τα 30 έτη. Ως εκ τούτου, μπορεί να αναπτυχθούν καρκίνοι δεκαετίες μετά την επαγγελματική έκθεση, ακόμη και όταν οι εργαζόμενοι έχουν συνταξιοδοτηθεί. Αυτό καθιστά δύσκολη την ιχνηλάτηση προηγούμενων εκθέσεων και τον εντοπισμό αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της έκθεσης κατά την εργασία και των καρκίνων. Για τον λόγο αυτό, ο αριθμός των ατόμων που πάσχουν από επαγγελματικές ασθένειες που συνδέονται με τον αμιάντο ενδέχεται να υποτιμάται.

Η σταδιακή απαγόρευση της χρήσης αμιάντου στην ΕΕ ξεκίνησε το 1988 με την απαγόρευση του κροκιδόλιθου (ονομάζεται και «κυανούς αμιάντος»)¹² και στη συνέχεια επεκτάθηκε για να καλύψει άλλα υλικά που περιέχουν αμιάντο. Από το 2005 απαγορεύονται όλες οι μορφές αμιάντου στην ΕΕ¹³.

Η πρώτη δράση της ΕΕ με στόχο την προστασία των εργαζομένων από τους ειδικούς κινδύνους που οφείλονται στην έκθεσή τους στον αμιάντο στον χώρο εργασίας χρονολογείται από το 1983, όταν εκδόθηκε η οδηγία 83/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου¹⁴. Η εν λόγω οδηγία τροποποιήθηκε ουσιωδώς πολλές φορές μέχρι την πλέον πρόσφατη κωδικοποιημένη έκδοσή της, την οδηγία 2009/148/ΕΚ (στο εξής: οδηγία για τον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας)¹⁵. Επιπλέον, δεδομένου ότι ο αμιάντος είναι καρκινογόνος ουσία, οι διατάξεις της οδηγίας 2004/37/ΕΚ σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες, μεταλλαξιογόνους παράγοντες ή τοξικές για την αναπαραγωγή ουσίες κατά την εργασία¹⁶ (στο εξής: οδηγία για καρκινογόνους παράγοντες, μεταλλαξιογόνους παράγοντες ή τοξικές για την αναπαραγωγή ουσίες) ισχύουν όποτε είναι ευνοϊκότερες για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων. Αυτό περιλαμβάνει μια απαίτηση ελαχιστοποίησης της έκθεσης, δεδομένου ότι δεν έχει καταστεί ακόμη δυνατός ο προσδιορισμός ενός ορίου έκθεσης κάτω από το οποίο η έκθεση στον αμιάντο δεν ενέχει κίνδυνο εμφάνισης καρκίνου. Επομένως, και σύμφωνα με την οδηγία για καρκινογόνους παράγοντες, μεταλλαξιογόνους παράγοντες ή τοξικές για την αναπαραγωγή ουσίες, οι εργοδότες θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι ο κίνδυνος που σχετίζεται με την έκθεση των εργαζομένων στον αμιάντο στον χώρο εργασίας μειώνεται στο ελάχιστο και σε κάθε περίπτωση στο χαμηλότερο δυνατό, από τεχνικής άποψης, επίπεδο.

¹⁰ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/experimental-statistics/european-occupational-diseases-statistics>

¹¹ Το μεσοθηλίωμα είναι ένας τύπος καρκίνου ο οποίος αναπτύσσεται από τη λεπτή στοιβάδα ιστού που καλύπτει πολλά από τα εσωτερικά όργανα (γνωστή ως μεσοθήλιο).

¹² Οδηγία 83/478/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Σεπτεμβρίου 1983, για πέμπτη τροποποίηση (αμιάντος) της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ περί προσέγγισης των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς της κυκλοφορίας στην αγορά και της χρήσης μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων (ΕΕ L 263 της 24.9.1983, σ. 33).

¹³ Η διάθεση στην αγορά και η χρήση του αμιάντου απαγορεύτηκε στην ΕΕ με την οδηγία 1999/77/ΕΚ της Επιτροπής, της 26ης Ιουλίου 1999, για την έκτη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο του παραρτήματος I της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσέγγισης των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων (αμιάντος). Η εν λόγω οδηγία καταργήθηκε με τον κανονισμό για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) [[κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 1907/2006 \(ΕΕ L 396 της 30.12.2006, σ. 1\)](#), βλ. [παράρτημα XVII καταχώριση 6 για τις ίνες αμιάντου](#)].

¹⁴ ΕΕ L 263 της 24.9.1983, σ. 25.

¹⁵ Οδηγία 2009/148/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που οφείλονται στην έκθεσή τους στον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας (ΕΕ L 330 της 16.12.2009, σ. 28).

¹⁶ ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 50 (άρθρο 1 παράγραφος 4).

Η οδηγία για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας προστατεύει τους εργαζομένους από τους κινδύνους για την υγεία τους που προέρχονται ή μπορούν να προέλθουν από την έκθεση, κατά τη διάρκεια της εργασίας, στον αμίαντο, μεταξύ άλλων με την πρόληψη των κινδύνων αυτών. Σύμφωνα με την οδηγία για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας, σε όλες τις δραστηριότητες στις οποίες οι εργαζόμενοι εκτίθενται, ή ενδέχεται να εκτεθούν, σε σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμίαντο, η έκθεση πρέπει να μειώνεται στο ελάχιστο και, σε κάθε περίπτωση, να μην υπερβαίνει το καθορισμένο δεσμευτικό όριο επαγγελματικής έκθεσης (OEE) των 0,1 ινών/cm³ ως χρονικά σταθμισμένο μέσο όρο για 8 ώρες. Περιλαμβάνονται οι περιπτώσεις επανεισόδου των εργαζομένων στον χώρο εργασίας μετά από τη διενέργεια δραστηριοτήτων, όπως κατεδάφιση, αφαίρεση αμιάντου, επισκευή και συντήρηση κατά τις οποίες προβλέπεται υπέρβαση των καθορισμένων οριακών τιμών παρά τη χρήση τεχνικών προληπτικών μέτρων για τον περιορισμό της συγκέντρωσης αμιάντου στον αέρα. Σε περίπτωση υπέρβασης της οριακής τιμής, πρέπει να εντοπιστούν οι λόγοι και ο εργοδότης πρέπει να λάβει τα κατάλληλα μέτρα διαχείρισης κινδύνου για να διορθώσει την κατάσταση πριν από την επανέναρξη της εργασίας. Διευκρινίζεται επίσης ότι, εάν δεν είναι δυνατόν να τηρηθεί το OEE με άλλα μέσα, οι εργοδότες πρέπει να παρέχουν στους εργαζομένους κατάλληλες αναπνευστικές συσκευές και άλλο εξοπλισμό ατομικής προστασίας. Επιπλέον, ισχύουν για τους εργοδότες αυστηρές υποχρεώσεις όσον αφορά την προστασία, τον σχεδιασμό και την κατάρτιση.

Μολονότι η εξόρυξη αμιάντου καθώς και η παρασκευή και η μεταποίηση προϊόντων αμιάντου απαγορεύονται, υπάρχει ένα σημαντικό προϋπάρχον πρόβλημα σε ολόκληρη την ΕΕ, το οποίο αποτελεί πρόκληση για τη δημόσια και επαγγελματική υγεία, δεδομένου ότι σε πολλά παλαιότερα κτίρια, τα οποία είναι πιθανό να ανακαινιστούν, να προσαρμοστούν ή να κατεδαφιστούν κατά τα προσεχή έτη, εξακολουθεί να υπάρχει αμίαντος. Η στρατηγική «Κύμα ανακαινίσεων»¹⁷ στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, αποσκοπεί κυρίως στην επιτάχυνση του ρυθμού των ανακαινίσεων κτιρίων σε ολόκληρη την ΕΕ. Δεδομένου ότι ο κίνδυνος έκθεσης σε αμίαντο προκύπτει κυρίως κατά τις εργασίες ανακαίνισης, συντήρησης και κατεδάφισης, είναι σημαντικό να ενισχυθούν τα προληπτικά μέτρα για τον περαιτέρω περιορισμό της έκθεσης των εργαζομένων στον αμίαντο.

Υπολογίζεται ότι, επί του παρόντος, 4,1 έως 7,3 εκατομμύρια εργαζόμενοι εκτίθενται στον αμίαντο¹⁸. Ο κίνδυνος της εν λόγω έκθεσης συνδέεται κυρίως με τον χειρισμό υλικών που περιέχουν αμίαντο και τη διασπορά ινών αμιάντου κατά τη διάρκεια κατασκευαστικών εργασιών, όπως κατά τη διάρκεια εργασιών ανακαίνισης, συντήρησης και κατεδάφισης. Από το σύνολο των εργαζομένων που εκτίθενται σε αμίαντο, το 97 % εργάζεται στον κατασκευαστικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων συναφών επαγγελμάτων όπως η κατασκευή στεγών, οι υδραυλικές εργασίες, οι ξυλουργικές εργασίες ή οι εργασίες τοποθέτησης δαπέδου. Η έκθεση στον αμίαντο υφίσταται και σε άλλους οικονομικούς τομείς, π.χ. διαχείριση αποβλήτων (2 % του συνόλου των εργαζομένων που εκτίθενται), εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες, πυρόσβεση, εργασίες διάνοιξης και συντήρησης σηράγγων και

¹⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Κύμα ανακαινίσεων για την Ευρώπη – οικολογικά κτίρια, θέσεις εργασίας, καλύτερη ζωή» [COM(2020) 662 final].

¹⁸ Εξωτερική μελέτη, RPA, 2021. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης, Lassen, C., Christens, F., Vencovska, J., et al., *Study on collecting information on substances with the view to analyse health, socio-economic and environmental impacts in connection with possible amendments of Directive 98/24/EC (Chemical Agents) and Directive 2009/148/EC (Asbestos): final report for asbestos* [Μελέτη σχετικά με τη συλλογή πληροφοριών για ουσίες με σκοπό την ανάλυση των επιπτώσεων στην υγεία, των κοινωνικοοικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε σχέση με πιθανές τροποποιήσεις της οδηγίας 98/24/ΕΚ (χημικοί παράγοντες) και της οδηγίας 2009/148/ΕΚ (αμίαντος): τελική έκθεση για τον αμίαντο], Υπηρεσία Εκδόσεων, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2767/981554>.

εργασίες δειγματοληψίας και ανάλυσης αμιάντου. Υπάρχει επίσης κίνδυνος έκθεσης κατά την επισκευή ή διάλυση πλοίων, πλατφορμών γεώτρησης και μεταφορικών μέσων, όπως τρένα και αεροσκάφη με μόνωση αμιάντου.

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα μέτρα για την προστασία των εργαζομένων από την έκθεση στον αμιάντο είναι όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά, η οδηγία για τον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας πρέπει να επικαιροποιηθεί με τις νέες επιστημονικές γνώσεις που αναπτύχθηκαν μετά την τελευταία ουσιαστική αναθεώρησή της.

Το τρέχον OEE των 0,1 ινών/cm³ στην οδηγία για τον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας ορίστηκε το 2003 με βάση τις επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις που ήταν διαθέσιμες εκείνη την εποχή. Η οδηγία για τον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας περιλαμβάνει τις ελάχιστες προδιαγραφές οι οποίες πρέπει να επανεξεταστούν βάσει της πείρας που αποκτήθηκε και της τεχνολογικής εξέλιξης στον τομέα αυτό. Μετά τις τελευταίες επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις, υπάρχει περιθώριο βελτίωσης της προστασίας των εργαζομένων που εκτίθενται στον αμιάντο και, επομένως, περαιτέρω μείωσης της πιθανότητας να προσβληθούν οι εργαζόμενοι από ασθένειες που σχετίζονται με τον αμιάντο. Επιπλέον, τέσσερα κράτη μέλη έχουν ήδη θεσπίσει αυστηρότερα OEE στην εθνική τους νομοθεσία¹⁹.

Η προτεινόμενη τροποποίηση της οδηγίας για τον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας θα καταστήσει το OEE της οδηγίας πιο αποτελεσματικό με την επικαιροποίησή του βάσει των τελευταίων διαθέσιμων επιστημονικών στοιχείων. Η προτεινόμενη τροποποίηση υποστηρίζεται από την τελευταία ενδεδειγμένη αξιολόγηση της οδηγίας για τον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας [εκ των υστέρων αξιολόγηση του 2017 των οδηγιών της ΕΕ για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία²⁰] και από την πλέον πρόσφατη αξιολόγηση της εφαρμογής των οδηγιών της ΕΕ για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, που καλύπτουν την περίοδο από το 2013 έως το 2017. Η τελευταία ενδεδειγμένη αξιολόγηση της οδηγίας για τον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εν λόγω οδηγία εξακολουθεί να είναι εξαιρετικά σημαντική και ότι για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά της ενόψει της επιστημονικής προόδου, θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο μείωσης του OEE που καθορίζονται σε αυτήν.

Η Επιτροπή ζήτησε από την επιτροπή εκτίμησης κινδύνων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων (ECHA) να αξιολογήσει την επιστημονική συνάφεια του τρέχοντος OEE για τον αμιάντο, προκειμένου να συμβάλει στην εκπόνηση της πρότασης για την τροποποίηση της οδηγίας για τον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας. Η επιστημονική γνώμη της επιτροπής εκτίμησης κινδύνων εκδόθηκε τον Ιούνιο του 2021²¹. Επιβεβαίωσε ότι ο αμιάντος δεν έχει ασφαλές επίπεδο έκθεσης, πράγμα που σημαίνει ότι οποιαδήποτε έκθεση στον αμιάντο μπορεί τελικά να οδηγήσει σε ασθένεια. Ως εκ τούτου, προέκυψε μια σχέση μεταξύ των επιπέδων έκθεσης και του συναφούς κινδύνου (σχέση έκθεσης-κινδύνου), η οποία εκφράζει τον επιπλέον κίνδυνο εμφάνισης καρκίνου του πνεύμονα και θανατηφόρου μεσοθηλιώματος (σε συνδυασμό) ως συνάρτηση της συγκέντρωσης των ινών στον αέρα. Επιπλέον, η τριμερής συμβουλευτική επιτροπή για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία (στο εξής: ACSH) συμφώνησε ομόφωνα για την ανάγκη μείωσης του τρέχοντος OEE.

¹⁹ Γερμανία, Δανία, Γαλλία και Κάτω Χώρες.

²⁰ [SWD\(2017\) 10 final](#).

²¹ RAC, *Opinion on scientific evaluation of occupational exposure limits for Asbestos* (Γνώμη σχετικά με την επιστημονική αξιολόγηση των ορίων επαγγελματικής έκθεσης στον αμιάντο) (ECHA/RAC/A77-O-0000006981-66-01/F).

Η μείωση της έκθεσης στον αμίαντο στον χώρο εργασίας με τη μείωση του ΟΕΕ σε όλη την ΕΕ συμβάλλει αποτελεσματικά στην πρόληψη των κρουσμάτων και των θανάτων από καρκίνο. Κατά συνέπεια, βελτιώνει την προστασία των εργαζομένων αυξάνοντας τη διάρκεια, την ποιότητα και την παραγωγικότητα της εργασιακής ζωής των εργαζομένων στην ΕΕ και διασφαλίζοντας το ίδιο ελάχιστο επίπεδο προστασίας σε ολόκληρη την ΕΕ. Δημιουργεί επίσης ίσους όρους ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις, καθώς εμποδίζει τις εταιρείες που δεν λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα από το να αποκτήσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι εκείνων που λαμβάνουν.

Εάν δεν ληφθούν μέτρα και λόγω της λανθάνουσας περιόδου των συνεπειών της αναποτελεσματικής πρόληψης (δηλαδή των επιπτώσεων στην υγεία), οι επιχειρήσεις αναμένεται να επωμιστούν υψηλότερο κόστος στο μέλλον και να υποστούν μειωμένη παραγωγικότητα λόγω απουσιών για λόγους υγείας και απώλειας εμπειρογνώσιας. Όσον αφορά τα κράτη μέλη, αυτό θα οδηγούσε σε αυξημένο κόστος κοινωνικής ασφάλισης (π.χ. λόγω υψηλότερου κόστους για ιατρική περίθαλψη και επιδόματα ανικανότητας προς εργασία) και απώλεια φορολογικών εσόδων.

Η αναθεώρηση του ΟΕΕ στο πλαίσιο της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη εναρμόνιση των οριακών τιμών σε ολόκληρη την ΕΕ, γεγονός που αναμένεται να εξισώσει τους όρους ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις. Οι εταιρείες που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν σε πολλά κράτη μέλη θα επωφεληθούν περαιτέρω από τον εξορθολογισμό των ισχυουσών οριακών τιμών. Αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την εξοικονόμηση πόρων, καθώς μπορούν να υιοθετηθούν κοινές λύσεις σε όλες τις εγκαταστάσεις, σε αντίθεση με την ανάγκη σχεδιασμού ειδικών ανά χώρο λύσεων για την κάλυψη διαφόρων απαιτήσεων σχετικά με το ΟΕΕ.

Η δράση σε επίπεδο ΕΕ θα δημιουργήσει επίσης ευνοϊκότερες συνθήκες για αποσπασμένους, διασυννοριακούς και διακινούμενους εργαζομένους που εκτίθενται στον αμίαντο στον κατασκευαστικό τομέα (στον οποίο υπάρχει σημαντικός αριθμός αποσπασμένων εργαζομένων που μετακινούνται από τον έναν χώρο στον άλλο, συχνά σε πολλά κράτη μέλη) καθώς και δικαιότερη κατανομή του κόστους υγειονομικής περίθαλψης στα κράτη μέλη.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η παρούσα πρωτοβουλία συνάδει με τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, ιδίως με την αρχή 10 σχετικά με το δικαίωμα σε ένα υγιές, ασφαλές και κατάλληλα προσαρμοσμένο περιβάλλον εργασίας, καθώς και το σχέδιο δράσης του. Η αναθεώρηση του ΟΕΕ για τον αμίαντο συμβάλλει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων.

Η παρούσα πρωτοβουλία βασίζεται επίσης στη δέσμευση που ανέλαβε η Επιτροπή στο στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία για την περίοδο 2021-2027 και στο ευρωπαϊκό σχέδιο για την καταπολέμηση του καρκίνου, με στόχο την περαιτέρω μείωση του ΟΕΕ για τον αμίαντο το 2022 στην οδηγία για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας.

Η οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1989, σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία²² (στο εξής: οδηγία-πλαίσιο για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία) και η οδηγία για καρκινογόνους παράγοντες, μεταλλαξιογόνους παράγοντες ή τοξικές για την

²² ΕΕ L 183 της 29.6.1989, σ. 1.

αναπαραγωγή ουσίες δεν έχουν καμία επίπτωση στην αυστηροποίηση ή στη θέσπιση ειδικών κανόνων στο πλαίσιο της οδηγίας για τον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Ο κανονισμός REACH²³ (σε ισχύ από το 2007) δημιούργησε, μεταξύ άλλων, δύο διακριτές ρυθμιστικές προσεγγίσεις της ΕΕ: περιορισμούς και αδειοδοτήσεις.

Από το 1988 απαγορεύεται η διάθεση στην αγορά και η χρήση κροκιδόλιθου και προϊόντων που τον περιέχουν. Η διάθεση στην αγορά προϊόντων που περιέχουν άλλες μορφές αμιάντου έχει περιοριστεί. Οι εν λόγω διατάξεις τροποποιήθηκαν πολλές φορές πριν από το 2005, όταν εισήχθη η οριστική απαγόρευση της παρασκευής, της διάθεσης στην αγορά και της χρήσης όλων των μορφών αμιάντου, καθώς και αντικειμένων και μειγμάτων που τις περιέχουν και στα οποία προστέθηκαν εκουσίως²⁴.

Από κοινού, η οδηγία για τον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας και ο κανονισμός REACH σχετίζονται με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους έκθεσης στον αμιάντο.

Η οδηγία για τον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας και ο κανονισμός REACH είναι, από νομική άποψη, αμοιβαία συμπληρωματικά. Η οδηγία-πλαίσιο για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία²⁵ καθορίζει τις βασικές αρχές πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων και προστασίας της ασφάλειας και της υγείας. Ισχύει για όλους τους τομείς δραστηριοτήτων και δεν έχει καμία επίπτωση στους ισχύοντες ή μελλοντικούς εθνικούς και ενωσιακούς κανόνες που διασφαλίζουν υψηλότερο επίπεδο προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων κατά την εργασία. Βάσει του άρθρου 16 της οδηγίας-πλαισίου για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία εκδόθηκε μια σειρά επιμέρους οδηγιών στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία (περιλαμβανομένης της οδηγίας για τον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας). Ο κανονισμός REACH αναφέρει, επίσης, ότι εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της νομοθεσίας περί προστασίας των εργαζομένων, στην οποία περιλαμβάνεται και η οδηγία για τον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Το άρθρο 153 παράγραφος 2 στοιχείο β) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο «δύνανται να θεσπίζουν, στους τομείς που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως θ) της παραγράφου 1 [του άρθρου 153 της ΣΛΕΕ], μέσω οδηγιών, τις ελάχιστες προδιαγραφές οι οποίες εφαρμόζονται σταδιακά, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών και των τεχνικών ρυθμίσεων που υφίστανται

²³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX%3A32006R1907>.

²⁴ Οδηγία 1999/77/ΕΚ της Επιτροπής, της 26ης Ιουλίου 1999, για την έκτη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο του παραρτήματος I της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων (αμιάντος), η οποία καταργήθηκε με τον κανονισμό REACH [κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 (ΕΕ L 396 της 30.12.2006, σ. 1) βλ. παράρτημα XVII, καταχώριση 6 για τις ίνες αμιάντου].

²⁵ Βλ. υποσημείωση 22.

σε κάθε κράτος μέλος. Στις οδηγίες αυτές αποφεύγεται η επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών εξαναγκασμών οι οποίοι θα παρεμπόδιζαν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων». Το άρθρο 153 παράγραφος 1 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ αναφέρει ότι η ΕΕ υποστηρίζει και συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών στον τομέα της «βελτίωσης, ιδιαιτέρως, του περιβάλλοντος εργασίας, με σκοπό την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων».

Η οδηγία για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας εκδόθηκε βάσει του άρθρου 153 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ με σκοπό τη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων. Η παρούσα πρόταση αποσκοπεί στην ενίσχυση του επιπέδου προστασίας της υγείας των εργαζομένων σύμφωνα με το άρθρο 153 παράγραφος 1 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ, υπό τη μορφή αναθεωρημένου ΟΕΕ που θα συνοδεύεται από ορισμένες τεχνικές προσαρμογές. Συνεπώς, το άρθρο 153 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ αποτελεί την ενδεδειγμένη νομική βάση για την πρόταση της Επιτροπής.

Σύμφωνα με το άρθρο 153 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, η βελτίωση, ιδιαιτέρως, του περιβάλλοντος εργασίας, με σκοπό την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων αποτελεί πτυχή κοινωνικής πολιτικής επί της οποίας η ΕΕ και τα κράτη μέλη έχουν συντρέχουσες αρμοδιότητες.

• **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Καθώς οι κίνδυνοι για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων που προέρχονται από την έκθεση στον αμίαντο είναι σε μεγάλο βαθμό παρόμοιοι σε ολόκληρη την ΕΕ, ο ρόλος της Ένωσης στην υποστήριξη των κρατών μελών για την αντιμετώπιση των εν λόγω κινδύνων είναι αδιαμφισβήτητος.

Τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες καταδεικνύουν ότι υπάρχουν διαφορές στα κράτη μέλη όσον αφορά τον καθορισμό οριακών τιμών για τον αμίαντο. Ως αποτέλεσμα, οι εργαζόμενοι στην ΕΕ έχουν διάφορα επίπεδα προστασίας. Τρία κράτη μέλη έχουν ορίσει δεσμευτικά ΟΕΕ κάτω από τα ΟΕΕ της ΕΕ (Δανία²⁶, Κάτω Χώρες²⁷ και Γαλλία²⁸), ενώ ένα κράτος μέλος (Γερμανία²⁹) έχει ορίσει οριακή τιμή που αντιστοιχεί σε αποδεκτή συγκέντρωση³⁰ εκτός από τη δεσμευτική οριακή τιμή, προβλέποντας μια αυστηρότερη προσέγγιση απ' ό,τι η χρήση του ισχύοντος ΟΕΕ της ΕΕ.

Αυτά τα τέσσερα κράτη μέλη έχουν ήδη μειώσει τις οριακές τους τιμές όσον αφορά την έκθεση στον αμίαντο κάτω από το ΟΕΕ που κατοχυρώνεται στη νομοθεσία της ΕΕ, αναγνωρίζοντας τις πρόσφατες εξελίξεις της επιστημονικής γνώσης και της τεχνολογίας στον συγκεκριμένο τομέα.

Η επικαιροποίηση της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος για να διασφαλιστεί ότι τα μέτρα πρόληψης επικαιροποιούνται

²⁶ Από το 2022 η οριακή τιμή για τον αμίαντο είναι 0,003 ίνες/cm³ (<https://asbest-huset.dk/graensevaerdi/>).

²⁷ Από το 2017 οι ίνες χρυσουλιπού αμιάντου και οι ίνες αμιφίβολου αμιάντου, αντίστοιχα, δεν πρέπει να υπερβαίνουν τις 0,002 ίνες/cm³.

²⁸ Από το 2015 το ΟΕΕ είναι 0,01 ίνες/cm³, μετρούμενο με ηλεκτρονική μικροσκοπία διέλευσης, επομένως περιλαμβάνει «λεπτές ίνες αμιάντου»

²⁹ Μολονότι το τρέχον δεσμευτικό ΟΕΕ στη Γερμανία είναι 0,1 ίνες/cm³, οι υποχρεωτικές κατευθυντήριες γραμμές απαιτούν μέτρα τα οποία θεωρείται ότι, στην πράξη, μειώνουν τη συγκέντρωση έκθεσης κάτω από το «αποδεκτό επίπεδο» (0,01 ίνες/cm³).

³⁰ Ο αποδεκτός κίνδυνος είναι ο πρόσθετος κίνδυνος καρκίνου που είναι αποδεκτός, υπό την έννοια ότι, στατιστικά, 4 στα 10 000 άτομα που εκτίθενται στην ουσία καθ' όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής τους ζωής θα αναπτύξουν καρκίνο. BAUA, *National Asbestos Profile for Germany* (Εθνικό προφίλ της Γερμανίας για τον αμίαντο), 2014.

ανάλογα σε όλα τα κράτη μέλη. Αυτό θα συμβάλει στην επίτευξη ενός ενιαίου επιπέδου ελάχιστων απαιτήσεων που θα έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να εγγυώνται ένα καλύτερο επίπεδο υγείας και ασφάλειας, και ως εκ τούτου να ελαχιστοποιούνται οι διαφορές όσον αφορά την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων μεταξύ των κρατών μελών και σε ολόκληρη την ενιαία αγορά της ΕΕ.

Συνεπώς, η αναθεώρηση του ΟΕΕ σε επίπεδο ΕΕ συμβάλλει στην επίτευξη μιας πιο εναρμονισμένης και βελτιωμένης προστασίας των εργαζομένων, καθώς και στην επίτευξη ίσων όρων ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις σε ολόκληρη την ΕΕ.

Οι εταιρείες που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν σε πολλά κράτη μέλη μπορούν να επωφεληθούν περαιτέρω από τον εξορθολογισμό των ισχυουσών οριακών τιμών. Αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την εξοικονόμηση πόρων, καθώς μπορούν να υιοθετηθούν κοινές λύσεις σε όλες τις εγκαταστάσεις, σε αντίθεση με την ανάγκη σχεδιασμού ειδικών ανά χώρο λύσεων για την κάλυψη διαφόρων απαιτήσεων σχετικά με το ΟΕΕ.

Η αναθεώρηση της οριακής τιμής είναι πολύ περίπλοκη και απαιτεί επιστημονική εμπειρογνώσια υψηλού επιπέδου. Ένα σημαντικό πλεονέκτημα της αναθεώρησης του ΟΕΕ σε επίπεδο ΕΕ είναι ότι εξαλείφεται η ανάγκη των κρατών μελών να διενεργούν τη δική τους επιστημονική ανάλυση, πράγμα που πιθανώς θα επιφέρει σημαντική εξοικονόμηση διοικητικών δαπανών. Αντ' αυτού, οι εν λόγω εξοικονομημένοι πόροι θα μπορούσαν να διατεθούν στην περαιτέρω βελτίωση των πολιτικών για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία σε κάθε κράτος μέλος.

Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητη η δράση σε επίπεδο ΕΕ για την επίτευξη των στόχων της παρούσας πρότασης, καθώς αυτοί οι στόχοι δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, είτε σε κεντρικό είτε σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της προτεινόμενης δράσης. Αυτό συνάδει με το άρθρο 5 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Τροποποίηση της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας μπορεί να γίνει μόνο σε επίπεδο ΕΕ και κατόπιν διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους σε δύο στάδια (διοίκηση και εργατικό δυναμικό) σύμφωνα με το άρθρο 154 της ΣΛΕΕ.

- **Αναλογικότητα**

Η προτεινόμενη τροποποίηση της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας επικεντρώνεται στα εξής: i) στην αναθεώρηση του ΟΕΕ για τον αμίαντο με τροποποίηση του άρθρου 8 της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας με βάση τα διαθέσιμα επιστημονικά και τεχνολογικά δεδομένα, όπως προβλέπεται στην αιτιολογική σκέψη 3 της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας· ii) στην αντιμετώπιση ορισμένων πτυχών που συνδέονται άμεσα με τη μείωση του τρέχοντος ΟΕΕ (όπως τεχνικές μέτρησης)· και iii) στην παροχή τεχνικών διευκρινίσεων ως προς το κείμενο της οδηγίας.

Όσον αφορά την προτεινόμενη οριακή τιμή, έπειτα από διεξοδικές συζητήσεις με όλους τους ενδιαφερομένους (εκπρόσωποι οργανώσεων εργαζομένων, εκπρόσωποι οργανώσεων εργοδοτών και εκπρόσωποι κυβερνήσεων), εξετάστηκαν παράγοντες κοινωνικοοικονομικής σκοπιμότητας. Η παρούσα πρωτοβουλία αποσκοπεί στη διασφάλιση μιας ισορροπημένης προσέγγισης, δηλαδή στην αποτροπή των εταιρειών από το να έρθουν αντιμέτωπες με σοβαρά οικονομικά μειονεκτήματα, παρέχοντας παράλληλα την κατάλληλη προστασία στους εργαζόμενους σε επίπεδο ΕΕ. Η πρωτοβουλία θεωρείται ισορροπημένη και δικαιολογημένη ως προς τα σωρευτικά και μακροπρόθεσμα οφέλη όσον αφορά τη μείωση των κινδύνων για την υγεία που προκύπτουν από την έκθεση των εργαζομένων στον αμίαντο και τη διάσωση ανθρώπινων ζωών, χωρίς να επιβαρύνονται δυσανάλογα οι επιχειρήσεις των σχετικών τομέων, συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 153 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ, η παρούσα πρόταση καθορίζει ελάχιστες απαιτήσεις και δεν εμποδίζει κανένα κράτος μέλος από το να διατηρήσει ή να θεσπίσει αυστηρότερα μέτρα προστασίας συμβατά με τις συνθήκες, για παράδειγμα, με τη μορφή χαμηλότερων οριακών τιμών ή άλλων διατάξεων που διασφαλίζουν μεγαλύτερη προστασία των εργαζομένων.

Επομένως, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 4 της ΣΕΕ, η παρούσα πρόταση δεν υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων της. Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη συμμόρφωση με την αρχή της αναλογικότητας παρέχονται στην εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει την παρούσα πρόταση (σημείο 8.2).

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Το άρθρο 153 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ ορίζει ότι οι ελάχιστες προδιαγραφές στον τομέα της προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων μπορούν να θεσπίζονται «μέσω οδηγιών».

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Η πλέον πρόσφατη ενδεδειγμένη αξιολόγηση της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας (εκ των υστέρων αξιολόγηση του 2017 των οδηγιών της ΕΕ για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία³¹) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, η εν λόγω οδηγία εξακολουθεί να είναι εξαιρετικά σημαντική και αποτελεσματική. Ταυτόχρονα, η μελέτη που υποστηρίζει αυτήν την αξιολόγηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι για να αυξηθεί η συνάφεια και η αποτελεσματικότητα της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας, θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο μείωσης του ΟΕΕ για τον αμίαντο. Η μελέτη υπέδειξε επίσης ότι το συγκεκριμένο ζήτημα χρειαζόταν διεξοδικότερη ανάλυση. Η παρούσα πρόταση εξετάζει τα εν λόγω πορίσματα και βασίζεται σε ενδεδειγμένη ανάλυση των ζητημάτων που εντοπίστηκαν.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Διαβούλευση σε δύο στάδια με τους κοινωνικούς εταίρους της ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 154 της ΣΛΕΕ

Το 2020 και το 2021 η Επιτροπή διενήργησε διαβούλευση σε δύο στάδια με τους κοινωνικούς εταίρους σε επίπεδο ΕΕ, δυνάμει του άρθρου 154 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ. Η πρώτη φάση της διαβούλευσης των κοινωνικών εταίρων ολοκληρώθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2021 και επιβεβαίωσε τη συνολική υποστήριξη των κοινωνικών εταίρων όσον αφορά την αναθεώρηση του τρέχοντος ΟΕΕ για τον αμίαντο. Η δεύτερη φάση της διαβούλευσης, η οποία επικεντρώθηκε στο προβλεπόμενο περιεχόμενο της πιθανής πρότασης, ολοκληρώθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου 2021.

Σε αυτή τη διαβούλευση η Επιτροπή είχε τη δυνατότητα να συγκεντρώσει τις γνώμες των κοινωνικών εταίρων της ΕΕ σχετικά με την πιθανή κατεύθυνση και το περιεχόμενο της δράσης της ΕΕ για την αναθεώρηση του δεσμευτικού ΟΕΕ για τον αμίαντο.

³¹ [SWD\(2017\) 10 final](#).

Τα αποτελέσματα της πρώτης φάσης της διαβούλευσης επιβεβαίωσαν τη συνολική στήριξη των κοινωνικών εταίρων υπέρ μιας προσέγγισης σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τα ΟΕΕ για επικίνδυνα χημικά προϊόντα για τους εργαζόμενους σε ολόκληρη την ΕΕ.

Οι δύο οργανώσεις εργαζομένων που ανταποκρίθηκαν στη διαβούλευση³² αναγνώρισαν τη σημασία της αναθεώρησης του ισχύοντος ΟΕΕ για τον αμίαντο και ζήτησαν ευρύτερο πεδίο δράσης στο πλαίσιο της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας. Μεταξύ άλλων, πρότειναν τα εξής: i) διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας ώστε να περιλαμβάνει επικαιροποιημένο κατάλογο όλων των γνωστών μορφών ινών με παρόμοιες επιβλαβείς επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία· ii) απαλοιφή των εννοιών της σποραδικής έκθεσης και της έκθεσης μειωμένης έντασης, καθώς και των εύθρυπτων και μη εύθρυπτων υλικών που περιέχουν αμίαντο· και iii) απαγόρευση της περίκλεισης του αμιάντου σε κάψες και μανδύες. Υπέβαλαν επίσης προτάσεις για τεχνικές πτυχές³³, οι περισσότερες από τις οποίες καλύπτονται ήδη από τους γενικούς όρους της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας, ενώ άλλες υπερβαίνουν το πεδίο εφαρμογής της. Οι προτάσεις τους αντικατοπτρίζουν τις προτάσεις του ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου³⁴. Ορισμένες προτάσεις υπερβαίνουν το πεδίο εφαρμογής του τομέα πολιτικής για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, όπως ο υποχρεωτικός έλεγχος των κτιρίων ή η δημιουργία εθνικών μητρώων αμιάντου. Άλλες προτάσεις υπερβαίνουν τις αρμοδιότητες της ΕΕ, όπως μια νομοθετική πρόταση για την αναγνώριση των επαγγελματικών ασθενειών, με ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες αναγνώρισης, καθώς και για την αποζημίωση των θυμάτων.

Οι τρεις οργανώσεις εργοδοτών που ανταποκρίθηκαν στο πλαίσιο της διαβούλευσης³⁵ υποστήριξαν τον στόχο της αποτελεσματικής προστασίας των εργαζομένων από την έκθεση σε επικίνδυνα χημικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού ΟΕΕ σε επίπεδο ΕΕ, όπου ενδείκνυται. Θεώρησαν ότι αυτό είναι προς το συμφέρον των εργαζομένων και των επιχειρήσεων και συμβάλλει στη δημιουργία ίσων όρων ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις. Ωστόσο, εξέφρασαν και ορισμένες ανησυχίες σχετικά με την προσέγγιση που ακολουθείται για τον καθορισμό των εν λόγω τιμών. Δύο οργανώσεις εργοδοτών³⁶ τόνισαν ότι τυχόν αναθεώρηση των ΟΕΕ πρέπει να βασίζεται σε αξιόπιστα επιστημονικά στοιχεία και σε ενδεδεγμένη αξιολόγηση της τεχνικής και οικονομικής σκοπιμότητας και του κοινωνικοοικονομικού αντίκτυπου, για τα οποία ο ρόλος της ACSH είναι καθοριστικής σημασίας.

Στη δεύτερη φάση της διαβούλευσης, δύο οργανώσεις εργαζομένων που ανταποκρίθηκαν στο πλαίσιο της διαβούλευσης³⁷ αναγνώρισαν τη σημασία της περαιτέρω βελτίωσης της προστασίας των εργαζομένων από την έκθεση στον αμίαντο και υποστήριξαν την αναθεώρηση του ΟΕΕ στην οδηγία για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας. Και οι δύο οργανώσεις εργαζομένων επανέλαβαν τη θέση τους από το πρώτο στάδιο της διαβούλευσης, ζητώντας τα ίδια μέτρα που προτείνονται στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

³² Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Συνδικάτων και Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Οικοδόμων και Εργατών Ξύλου.

³³ Για παράδειγμα, τον καθορισμό ελάχιστων τεχνικών απαιτήσεων για τη μείωση της συγκέντρωσης ινών αμιάντου, την αντιπροσωπευτική δειγματοληψία της ατομικής έκθεσης των εργαζομένων και άλλα.

³⁴ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 2021, που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τον αμίαντο [2019/2182(INL)], ΕΕ C 184 της 5.5.2022, σ. 45].

³⁵ BusinessEurope, SMEunited (Ευρωπαϊκή Ένωση Βιοτεχνικών και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων) και Ομοσπονδία Ευρωπαϊκών Οικοδομικών Επιχειρήσεων.

³⁶ BusinessEurope και SMEunited.

³⁷ Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Συνδικάτων και Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Οικοδόμων και Εργατών Ξύλου.

Οι τρεις από τις τέσσερις οργανώσεις εργοδοτών που ανταποκρίθηκαν τόσο στην πρώτη όσο και στη δεύτερη φάση της διαβούλευσης³⁸ επανέλαβαν τις προηγούμενες δηλώσεις τους. Η Ένωση Ναυπηγείων και Κατασκευαστών Ναυτιλιακού Εξοπλισμού της Ευρώπης, η οποία ανταποκρίθηκε μόνο στη δεύτερη φάση της διαβούλευσης, αναφέρθηκε στην περικλείση σε κάψες ως τη βέλτιστη και ασφαλέστερη μέθοδο χειρισμού του αμιάντου στη ναυτιλιακή βιομηχανία.

Διαβούλευση της ACSH

Η τριμερής ACSH αποτελείται από εκπροσώπους εθνικών κυβερνήσεων και οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών. Ζητήθηκε η γνώμη της σχετικά με την παρούσα πρόταση μέσω της ειδικής της ομάδας εργασίας για τα χημικά προϊόντα, σύμφωνα με την εντολή της ACSH. Σε αυτήν την εντολή, η Επιτροπή ζητά από την ομάδα εργασίας για τα χημικά προϊόντα να συμμετάσχει ενεργά στην κατάρτιση συστάσεων προτεραιοτήτων για νέες ή αναθεωρημένες επιστημονικές αξιολογήσεις. Η γνώμη της ομάδας εργασίας για τα χημικά προϊόντα λαμβάνει υπόψη την επιστημονική συμβολή της επιτροπής εκτίμησης κινδύνων, καθώς και τους κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες και τους παράγοντες σκοπιμότητας.

Στις 24 Νοεμβρίου 2021 η ACSH εξέδωσε γνώμη³⁹ σχετικά με ένα δεσμευτικό ΟΕΕ σε επίπεδο ΕΕ στο πλαίσιο της οδηγίας για τον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας. Στη γνώμη αυτή, υπήρξε συναινετική συμφωνία σχετικά με την ανάγκη ουσιαστικής μείωσης του τρέχοντος δεσμευτικού ΟΕΕ για την καλύτερη προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων, λαμβανομένων υπόψη των επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων μετά την υιοθέτηση του τρέχοντος ΟΕΕ των 0,1 ινών/cm³ το 2003. Ωστόσο, δεν επιτεύχθηκε συναίνεση ως προς την οριακή τιμή που θα προταθεί. Η ομάδα συμφερόντων των κυβερνήσεων και η ομάδα συμφερόντων των εργοδοτών συμφώνησαν ότι η νέα οριακή τιμή θα πρέπει να οριστεί στις 0,01 ίνες/cm³, ενώ η ομάδα συμφερόντων των εργαζομένων τόνισε την προτίμησή της για ένα νέο ΟΕΕ ίσο με 0,001 ίνες/cm³, που αντιστοιχεί στην οριακή τιμή που προτείνεται στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Λαμβάνοντας υπόψη τις τεχνολογικές εξελίξεις, η ACSH πρότεινε επίσης την αντικατάσταση της μικροσκοπίας αντίθετης φάσης (στο εξής: PCM), η οποία επί του παρόντος είναι η πιο ευρέως χρησιμοποιούμενη μεθοδολογία για τη μέτρηση των ινών αμιάντου στον αέρα των χώρων εργασίας, με μια πιο σύγχρονη και ευαίσθητη μεθοδολογία που βασίζεται στην ηλεκτρονική μικροσκοπία (EM).

Ως προς αυτό, η ομάδα συμφερόντων των κυβερνήσεων τόνισε ότι, εφόσον πολλά κράτη μέλη εξακολουθούν να χρησιμοποιούν την PCM, θα χρειαστεί μια μεταβατική περίοδος ώστε τα εργαστήρια να μπορέσουν να αποκτήσουν νέο εξοπλισμό, να εκπαιδεύσουν τεχνικούς και να οργανώσουν διεργαστηριακή σύγκριση. Η ομάδα συμφερόντων των κυβερνήσεων πρόσθεσε ότι, με βάση την πείρα από τα κράτη μέλη που χρησιμοποιούν την EM, τα εργαστήρια θα χρειαστούν 2-3 έτη για να προσαρμοστούν. Η ομάδα συμφερόντων των κυβερνήσεων συνέστησε να εφαρμοστεί το νέο ΟΕΕ το αργότερο 4 έτη μετά την έναρξη ισχύος της τροποποιητικής οδηγίας, ενώ η ομάδα συμφερόντων των εργοδοτών πρότεινε μεγαλύτερη προθεσμία (4-5 έτη). Η ομάδα συμφερόντων των εργαζομένων ζήτησε να

³⁸ BusinessEurope, SMEunited, Ομοσπονδία Ευρωπαϊκών Οικοδομικών Επιχειρήσεων και Shipyards' & Maritime Equipment Association of Europe (Ένωση Ναυπηγείων και Κατασκευαστών Ναυτιλιακού Εξοπλισμού της Ευρώπης).

³⁹ [ACSH, Opinion on an EU Binding Occupational Exposure Limit Value \(BOEL\) for Asbestos under the Asbestos at Work Directive 2009/148/EC \(Γνώμη σχετικά με μια δεσμευτική οριακή τιμή της ΕΕ όσον αφορά την επαγγελματική έκθεση για τον αμιάντο σύμφωνα με την οδηγία 2009/148/ΕΚ για τον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας\) \(έγγρ. 008-21\), εκδόθηκε στις 24.11.2021.](#)

εφαρμοστεί το νέο ΟΕΕ το συντομότερο δυνατό μετά την έναρξη ισχύος της επικαιροποιημένης οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας.

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνώσεως**

Κατά την επανεξέταση της οριακής τιμής δυνάμει της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας, η Επιτροπή ακολουθεί μια σαφώς καθορισμένη διαδικασία, η οποία περιλαμβάνει την αναζήτηση επιστημονικών συμβουλών και τη διαβούλευση με την ACSH. Μια αξιόπιστη επιστημονική βάση είναι απαραίτητη για τη στήριξη οποιασδήποτε δράσης για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, ιδίως σε σχέση με τον αμίαντο. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή ζήτησε συμβουλές από την επιτροπή εκτίμησης κινδύνων.

Η επιτροπή εκτίμησης κινδύνων συγκεντρώνει υψηλής ποιότητας συγκριτικές και αναλυτικές γνώσεις και εξασφαλίζει ότι οι προτάσεις, οι αποφάσεις και η πολιτική της Επιτροπής σχετικά με την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων βασίζονται σε αξιόπιστα επιστημονικά στοιχεία. Τα μέλη της επιτροπής εκτίμησης κινδύνων είναι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες με πολλά προσόντα και υψηλή εξειδίκευση, που επιλέγονται με βάση αντικειμενικά κριτήρια. Παρέχουν στην Επιτροπή γνώμες οι οποίες είναι χρήσιμες για την ανάπτυξη της πολιτικής της ΕΕ για την προστασία των εργαζομένων.

Η επιστημονική γνώμη της επιτροπής εκτίμησης κινδύνων, η οποία είναι απαραίτητη για την αναθεώρηση του ΟΕΕ για τον αμίαντο, εκδόθηκε τον Ιούνιο του 2021⁴⁰. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο αμίαντος δεν έχει ασφαλές επίπεδο έκθεσης, πράγμα που σημαίνει ότι οποιαδήποτε έκθεση στον αμίαντο μπορεί τελικά να οδηγήσει σε ασθένεια που σχετίζεται με τον αμίαντο. Ως εκ τούτου, προέκυψε μια σχέση έκθεσης-κινδύνου, η οποία παρουσιάζεται ως η σχέση μεταξύ των επιπέδων έκθεσης και του σχετικού κινδύνου.

Για την παρούσα πρωτοβουλία, η Επιτροπή χρησιμοποίησε τη γνώμη της επιτροπής εκτίμησης κινδύνων σχετικά με μια επικαιροποιημένη εκτίμηση του κινδύνου για τον αμίαντο. Στη γνώμη προτείνεται μια σχέση έκθεσης-κινδύνου που εκφράζει τον επιπλέον κίνδυνο θνησιμότητας από καρκίνο (καρκίνος του πνεύμονα και μεσοθηλίωμα) ο οποίος σχετίζεται με διάφορα επίπεδα έκθεσης. Η σχέση μεταξύ των διαφόρων τιμών έκθεσης και του κινδύνου εμφάνισης καρκίνου εκφράζει τον κίνδυνο που διατρέχουν οι εργαζόμενοι που εκτίθενται σε διάφορα ΟΕΕ. Για παράδειγμα, για τιμή έκθεσης ισοδύναμη με το τρέχον ΟΕΕ, συντρέχει κίνδυνος 125 στους 100 000 εκτεθειμένους εργαζόμενους να αναπτύξουν καρκίνο του πνεύμονα ή μεσοθηλίωμα.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Η παρούσα πρόταση υποστηρίζεται από εκτίμηση επιπτώσεων. Η έκθεση της εκτίμησης επιπτώσεων υποστηρίχθηκε από μια μελέτη στην οποία συλλέχθηκαν πληροφορίες για την ανάλυση των επιπτώσεων στην υγεία, των κοινωνικοοικονομικών και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε σχέση με πιθανές τροποποιήσεις της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας⁴¹. Η εκτίμηση επιπτώσεων παρουσιάστηκε και επανεξετάστηκε στην επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου στις 27 Απριλίου 2022. Έλαβε θετική γνώμη με επιφυλάξεις στις 29 Απριλίου 2022. Οι παρατηρήσεις της επιτροπής ρυθμιστικού ελέγχου εξετάστηκαν στην τελική έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων.

Εξετάστηκαν οι ακόλουθες επιλογές για διάφορες οριακές τιμές για τον αμίαντο:

⁴⁰ Γνώμη της επιτροπής εκτίμησης κινδύνων. Βλ. υποσημείωση 21.

⁴¹ Βλ. υποσημείωση 18.

- ένα βασικό σενάριο για μη περαιτέρω δράση της ΕΕ (επιλογή 1)· και
- επιλογές για διάφορα ΟΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη την επιστημονική εκτίμηση της επιτροπής εκτίμησης κινδύνων⁴², τη γνώμη της ACSH⁴³ και τα ΟΕΕ που ισχύουν στα κράτη μέλη (η επιστημονική αξιολόγηση παρέχει μια πάγια προσέγγιση βασισμένη σε στοιχεία, ενώ η γνώμη της ACSH παρέχει σημαντικές πληροφορίες για την επιτυχή εφαρμογή των επιλογών αναθεωρημένου ΟΕΕ).

Αρκετές άλλες επιλογές απορρίφθηκαν σε πρώιμο στάδιο, καθώς θεωρήθηκαν δυσανάλογες ή λιγότερο αποτελεσματικές για την επίτευξη των στόχων της παρούσας πρωτοβουλίας. Αυτές οι απορριφθείσες επιλογές σχετίζονταν με τον τρόπο καθορισμού ενός ΟΕΕ, με την επιλογή άλλης νομικής πράξης ή με τη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ). Μη ρυθμιστικές εναλλακτικές, όπως έγγραφα καθοδήγησης ή παραδείγματα ορθής πρακτικής, δεν θεωρήθηκαν αρκετά αποτελεσματικές για την επίτευξη των στόχων της παρούσας πρωτοβουλίας, καθώς θα οδηγούσαν σε μη δεσμευτικές διατάξεις. Η υιοθέτηση διαφορετικής λύσης για τις ΜΜΕ απορρίφθηκε επίσης, καθώς ένας πολύ σημαντικός αριθμός εργαζομένων που επηρεάζονται από την έκθεση στον αμίαντο απασχολείται σε ΜΜΕ και όλοι οι εργαζόμενοι θα πρέπει να έχουν το ίδιο επίπεδο προστασίας ανεξάρτητα από το μέγεθος της επιχείρησης.

Η Επιτροπή ανέλυσε τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις των διαφόρων επιλογών πολιτικής. Τα αποτελέσματα της εν λόγω ανάλυσης παρουσιάζονται στην εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει την παρούσα πρόταση. Οι επιλογές πολιτικής συγκρίθηκαν και επιλέχθηκε η προτιμώμενη επιλογή με βάση τα ακόλουθα κριτήρια: την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή. Το κόστος και τα οφέλη υπολογίστηκαν σε βάθος 40ετίας. Η μελλοντική επιβάρυνση από ασθένειες υπολογίστηκε στον ίδιο χρονικό ορίζοντα για να ληφθεί δεόντως υπόψη η λανθάνουσα περίοδος για τον καρκίνο. Όλα τα επιμέρους βήματα πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας⁴⁴.

Η Επιτροπή συνέκρινε τις προβλεπόμενες επιλογές και έλαβε υπόψη τις θέσεις των διαφόρων ομάδων συμφερόντων της ACSH. Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή επέλεξε την προτιμώμενη επιλογή να ορίσει ΟΕΕ ίσο με 0,01 ίνες/cm³ ως χρονικά σταθμισμένο μέσο όρο για 8 ώρες και το μετέφρασε σε αντίστοιχη νομοθετική διάταξη που ορίζεται στην παρούσα πρόταση. Η επιλογή αυτή θεωρείται ισορροπημένη και δικαιολογημένη ως προς τα σωρευτικά και μακροπρόθεσμα οφέλη όσον αφορά τη μείωση των κινδύνων για την υγεία που προκύπτουν από την έκθεση των εργαζομένων στον αμίαντο και τη διάσωση ανθρώπινων ζωών, χωρίς να επιβαρύνονται δυσανάλογα οι επιχειρήσεις των σχετικών τομέων, συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Λαμβάνοντας υπόψη τις τεχνολογικές εξελίξεις και την ανάγκη μέτρησης πολύ χαμηλότερων επιπέδων έκθεσης προκειμένου να ελεγχθεί η συμμόρφωση με το δυνητικά αναθεωρημένο ΟΕΕ, όλες οι ομάδες συμφερόντων της ACSH συμφώνησαν ότι εκτός από τη μέθοδο PCM (η οποία επί του παρόντος είναι η μέθοδος αναφοράς για τον ποσοτικό προσδιορισμό των ινών αμιάντου στον αέρα των χώρων εργασίας), θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί μια πιο σύγχρονη και ευαίσθητη μεθοδολογία βασισμένη στην ΕΜ όταν είναι εφικτό. Η ομάδα συμφερόντων των κυβερνήσεων και η ομάδα συμφερόντων των εργοδοτών υπογράμμισαν επίσης ότι θα χρειαστεί κάποιος χρόνος για την εφαρμογή της νέας μεθοδολογίας μέτρησης, δεδομένου ότι πολλά κράτη μέλη εξακολουθούν να χρησιμοποιούν τη μέθοδο PCM. Ως εκ τούτου, θα

⁴² Γνώμη της επιτροπής εκτίμησης κινδύνων. Βλ. υποσημείωση 21.

⁴³ Βλ. [υποσημείωση 39](#).

⁴⁴ Διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/info/better-regulation-guidelines-and-toolbox_el.

χρειαστεί μια περίοδος προσαρμογής ώστε τα εργαστήρια να μπορέσουν να αποκτήσουν νέο εξοπλισμό, να εκπαιδεύσουν τεχνικούς και να οργανώσουν διεργαστηριακή σύγκριση.

Εάν η ΕΕ δεν αναλάβει δράση, εκτιμάται ότι οι εργαζόμενοι που εκτίθενται στον αμίαντο θα συνεχίσουν να διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο ανάπτυξης επαγγελματικού καρκίνου. Σύμφωνα με το βασικό σενάριο⁴⁵, εάν δεν ληφθούν μέτρα, τα τρέχοντα επίπεδα έκθεσης θα οδηγήσουν σε 884 περιστατικά καρκίνου που μπορεί να αποδοθούν στην επαγγελματική έκθεση στον αμίαντο⁴⁶ στην ΕΕ-27 τα επόμενα 40 έτη, επιφέροντας τελικά 707 θανάτους κατά την ίδια περίοδο. Σύμφωνα με τη μελέτη που υποστηρίζει την εκτίμηση επιπτώσεων⁴⁷, υπολογίζεται ότι τα εν λόγω εκτιμώμενα περιστατικά καρκίνου θα έχουν ως αποτέλεσμα δαπάνες υγείας μεταξύ 228 και 438 εκατ. EUR.

Αντίκτυπος στους εργαζομένους

Όσον αφορά τον αντίκτυπο στους εργαζομένους, η παρούσα πρωτοβουλία αναμένεται να συμβάλει στην αποφυγή περιστατικών καρκίνου που σχετίζονται με την εργασία, ενώ παράλληλα θα περιορίσει συνέπειες όπως η ταλαιπωρία των εργαζομένων και των οικογενειών που τους φροντίζουν, η υποβάθμιση της ποιότητας ζωής ή η υπονόμηση της ευημερίας. Υπολογίζεται ότι θα μπορούσαν να προληφθούν 663 περιστατικά καρκίνου (καρκίνος του πνεύμονα, μεσοθηλιώμα, καρκίνος του λάρυγγα και καρκίνος των ωοθηκών). Το οικονομικό όφελος που θα επιφέρει η πρωτοβουλία στην υγεία αποτιμάται μεταξύ 166 και 323 εκατ. EUR. Επιπλέον, το ευρύτερο κοινό μπορεί να επωφεληθεί από τη μείωση της απελευθέρωσης και του διασκορπισμού της σκόνης αμιάντου στις γύρω περιοχές ως αποτέλεσμα των αυξημένων/βελτιωμένων μέτρων διαχείρισης κινδύνου.

Αντίκτυπος στους εργοδότες

Όσον αφορά τον αντίκτυπο στους εργοδότες, η παρούσα πρωτοβουλία θα μπορούσε να οδηγήσει σε υψηλότερες λειτουργικές δαπάνες για τις εταιρείες, οι οποίες θα πρέπει να προσαρμόσουν τις εργασιακές πρακτικές τους προκειμένου να συμμορφωθούν με το νέο ΟΕΕ. Οι εν λόγω δαπάνες θα περιλαμβάνουν πρόσθετες δαπάνες για τα μέτρα διαχείρισης κινδύνου (συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού προστασίας του αναπνευστικού), δαπάνες κοινοποίησης και ιατρικής παρακολούθησης, δαπάνες παρακολούθησης και δαπάνες εκπαίδευσης. Το πιθανό κόστος των πρόσθετων μετρήσεων λόγω χαμηλότερης οριακής τιμής συνεπάγεται πολύ περιορισμένο πρόσθετο διοικητικό φόρτο για τις εταιρείες. Η προκριθείσα επιλογή συνεπάγεται το χαμηλότερο κόστος για τις εταιρείες.

Μόνο λίγες μικρές εταιρείες σε περιορισμένο αριθμό τομέων (π.χ. επισκευές ηλεκτρικού εξοπλισμού) εκτιμάται ότι θα βρεθούν αντιμέτωπες με μέτριο αρνητικό αντίκτυπο. Το κόστος είναι πιθανό να μετακυλιστεί, σε μεγάλο βαθμό, στους πελάτες.

Δεν αναμένεται ότι σημαντικός αριθμός εταιρειών θα διακόψει τη λειτουργία του ως αποτέλεσμα της προτιμώμενης επιλογής. Συνεπώς, δεν προβλέπεται σημαντική καθαρή απώλεια θέσεων εργασίας⁴⁸. Τα οφέλη που απορρέουν από την καλύτερη υγεία του προσωπικού θα μπορούσαν να έχουν έμμεσες επιπτώσεις στη φήμη των εταιρειών, καθώς η εργασία σε περιβάλλον με αμίαντο μπορεί όλο και λιγότερο να θεωρείται επικίνδυνη εργασία

⁴⁵ Όσο το δυνατόν πιο κοντά στη μελλοντική κατάσταση.

⁴⁶ Συμπεριλαμβανομένου του μεσοθηλιώματος και του καρκίνου του πνεύμονα, του λάρυγγα και των ωοθηκών.

⁴⁷ Βλ. υποσημείωση 18.

⁴⁸ Βλ. υποσημείωση 18.

που σχετίζεται με προβλήματα υγείας. Κατά συνέπεια, οι εταιρείες μπορεί να διευκολυνθούν όσον αφορά την πρόσληψη και τη διατήρηση προσωπικού, με μείωση του κόστους πρόσληψης και αύξηση της παραγωγικότητας των εργαζομένων.

Η πρόταση δεν συνεπάγεται τυχόν πρόσθετες υποχρεώσεις πληροφόρησης και συνεπώς δεν θα αυξήσει τον διοικητικό φόρτο των επιχειρήσεων.

Αντίκτυπος στο περιβάλλον

Υπάρχουν ελάχιστα διαθέσιμα δεδομένα για τον αντίκτυπο στο περιβάλλον. Ωστόσο, η απελευθέρωση αμιάντου πιστεύεται ότι είναι σχετικά χαμηλή με βάση τους ισχύοντες κανόνες για τα απόβλητα αμιάντου και τις δραστηριότητες κατεδάφισης ή συντήρησης κτιρίων οι οποίες συνεπάγονται χειρισμό αμιάντου⁴⁹. Λόγω αυτών των χαμηλών επιπέδων απελευθέρωσης, ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος του αμιάντου θεωρείται ότι είναι σχετικά χαμηλός παρά την ανθεκτικότητα και την τοξικότητα των ινών αμιάντου. Περαιτέρω μέτρα διαχείρισης κινδύνου για συμμόρφωση με το αυστηρότερο ΟΕΕ μπορεί επίσης να συμβάλουν στην οριακή βελτίωση της περιβαλλοντικής έκθεσης στον αμιάντο, παρόλο που είναι απίθανο να παρατηρηθούν σημαντικές διαφορές. Ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος του αμιάντου μειώνεται από την ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ για τα απόβλητα, η οποία ρυθμίζει πλήρως την περιβαλλοντικά ορθή διαχείριση των αποβλήτων αμιάντου μόλις αυτά παραχθούν⁵⁰. Ο αμιάντος ταξινομείται ως επικίνδυνο απόβλητο⁵¹. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ για τα απόβλητα, ισχύουν ειδικοί και αυστηρότεροι κανόνες όσον αφορά την παραγωγή, τη μεταφορά και τη διαχείριση τέτοιου είδους αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων και ιχνηλασιμότητας προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η διαχείριση των αποβλήτων πραγματοποιείται με τρόπο που προστατεύει το περιβάλλον.

Δεδομένου ότι οι εταιρείες θα μπορούν να μετακυλίσουν στους καταναλωτές το πρόσθετο κόστος που προκύπτει από αυστηρότερα ΟΕΕ, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στην ανακαίνιση και στους οικολογικούς στόχους (π.χ. ανακαινίσεις που αναβάλλονται και απώλειες στην εξοικονόμηση ενέργειας). Όσο πιο αυστηρό είναι το ΟΕΕ, τόσο μεγαλύτερες θα είναι αυτές οι αρνητικές επιπτώσεις. Το 36 % των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που σχετίζονται με την κατανάλωση ενέργειας οφείλεται στα κτίρια. Δεδομένου ότι περισσότερο από το 85 % των σημερινών κτιρίων θα εξακολουθούν να υπάρχουν το 2050, οι ενεργειακά αποδοτικές ανακαινίσεις θα είναι απαραίτητες προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας⁵². Στο πλαίσιο αυτό, η στρατηγική «Κύμα ανακαινίσεων»⁵³ στοχεύει στον διπλασιασμό του ετήσιου ποσοστού ενεργειακών ανακαινίσεων έως το 2030. Οι εξειδικευμένες εργασίες ανακαίνισης για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας μπορούν να αυξήσουν τη μακροπρόθεσμη αξία των

⁴⁹ Η οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα (2008/98/ΕΚ) και η οδηγία για την υγειονομική ταφή (1999/31/ΕΚ), που αφορούν την περιβαλλοντικά ορθή διαχείριση των αποβλήτων αμιάντου, καθώς και το πρωτόκολλο της ΕΕ για τη διαχείριση αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων και οι κατευθυντήριες γραμμές για τους ελέγχους αποβλήτων πριν από τις εργασίες κατεδάφισης και ανακαίνισης κτιρίων, που δημοσιεύτηκαν από την Επιτροπή, τα οποία έχουν ως στόχο να συνδράμουν τις επιχειρήσεις στην ασφαλή απομάκρυνση και διαχείριση του αμιάντου.

⁵⁰ Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα, τα «κτίρια που συνδέονται μόνιμα με εδάφη» εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, καθώς δεν θεωρούνται απόβλητα.

⁵¹ Σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα και την απόφαση 2000/532/ΕΚ για τον κατάλογο αποβλήτων.

⁵² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021PC0802&qid=1663830268530&from=EN>

⁵³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0662&qid=1663830553389&from=EN>

ακινήτων και να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας και επενδύσεις, που συχνά έχουν τις ρίζες τους σε τοπικές αλυσίδες εφοδιασμού.

Αντίκτυπος στην κλιματική αλλαγή

Ο αμιάντος έχει την ιδιότητα να απορροφά μόρια διοξειδίου του άνθρακα που είναι διαλυμένα στο νερό της βροχής ή που αιωρούνται στον αέρα⁵⁴, επομένως μπορεί να διαδραματίσει ρόλο στην κλιματική αλλαγή. Ωστόσο, δεδομένου ότι οι εκλύσεις στο περιβάλλον θα είναι χαμηλές, η παρούσα πρωτοβουλία δεν αναμένεται να έχει αντίκτυπο στην κλιματική αλλαγή.

Από την άλλη πλευρά, οι ακραίες καιρικές συνθήκες λόγω της κλιματικής αλλαγής ενδέχεται να αυξήσουν τη διάβρωση των υλικών αμιάντου που εξακολουθούν να υπάρχουν (π.χ. φύλλα επικάλυψης στεγών και άλλα εξωτερικά οικοδομικά υλικά που περιέχουν αμιάντο) και ως εκ τούτου είναι πιθανή η απελευθέρωσή τους στο περιβάλλον.

Αντίκτυπος στα κράτη μέλη / στις εθνικές αρχές

Όσον αφορά τον αντίκτυπο στα κράτη μέλη / στις εθνικές αρχές, τα κράτη μέλη που έχουν καθιερώσει ΟΕΕ για τον αμιάντο στο επίπεδο της οριακής τιμής που ορίζεται στην παρούσα πρωτοβουλία ή χαμηλότερο θα επηρεαστούν λιγότερο από τα κράτη μέλη που έχουν καθιερώσει υψηλότερο ΟΕΕ. Οι δαπάνες που θα επιβαρύνουν τις εθνικές αρχές και που υπολογίζονται σε περίπου 390 000 EUR ανά χώρα και ανά έτος, δεν αναμένεται να είναι σημαντικές. Οι δαπάνες αυτές αφορούν τα εξής: i) το κόστος μεταφοράς για τη θέσπιση εθνικών διατάξεων με στόχο την προσαρμογή στις αλλαγές του ΟΕΕ· ii) το κόστος για την αλλαγή των κατευθυντήριων γραμμών (συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που προτείνονται με ώστε να διασφαλιστεί ότι οι συγκεντρώσεις της επαγγελματικής έκθεσης είναι πολύ χαμηλότερες από το ΟΕΕ)· και iii) τις δαπάνες επιβολής, παρακολούθησης και εκδίκησης. Οι δαπάνες του σημείου iii) προκύπτουν αποκλειστικά από την επεξεργασία νέων κοινοποιήσεων⁵⁵ και εκτιμάται ότι θα κυμαίνονται μεταξύ 650 εκατ. EUR και 2,18 δισ. EUR σε βάθος 40ετίας ή μεταξύ 16,25 εκατ. EUR και 54,5 εκατ. EUR ετησίως.

Βάσει της πείρας που έχει συγκεντρωθεί από το έργο της Επιτροπής Ανώτερων Επιθεωρητών Εργασίας (στο εξής: SLIC) και λαμβανομένου υπόψη του τρόπου με τον οποίο οργανώνονται τα μέτρα εφαρμογής στα διάφορα κράτη μέλη, είναι απίθανο η αναθεώρηση της οριακής τιμής για τον αμιάντο στην οδηγία για τον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας να έχει οποιονδήποτε αντίκτυπο επί των συνολικών δαπανών των επιθεωρήσεων. Οι επιθεωρήσεις σχεδιάζονται κατά κύριο λόγο ανεξάρτητα από την πρόταση, συχνά κατόπιν καταγγελιών ή σύμφωνα με τη στρατηγική επιθεώρησης μιας δεδομένης αρχής. Ωστόσο, οι επιθεωρήσεις ενδέχεται να αφορούν συναφείς βιομηχανίες όπου υπάρχει αμιάντος.

Η παρούσα πρωτοβουλία αναμένεται επίσης ότι θα συμβάλει, μέσω της πρόληψης προβλημάτων υγείας, στη μείωση της οικονομικής ζημίας που υφίστανται τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και υγειονομικής περίθαλψης των κρατών μελών. Τα εκτιμώμενα

⁵⁴ <https://www.technologyreview.com/2020/10/06/1009374/asbestos-could-be-a-powerful-weapon-against-climate-change-you-read-that-right/>

⁵⁵ Η προγραμματισμένη αναθεώρηση της οδηγίας για τον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας δεν επιφέρει αλλαγές στο σύστημα κοινοποίησης. Η μείωση του ΟΕΕ μπορεί να αυξήσει έμμεσα το κόστος για τα κράτη μέλη και τις επιχειρήσεις, εάν αυξηθεί ο αριθμός των κοινοποιήσεων. Αυτό το κόστος θα συνδέεται μάλλον με τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη εφαρμόζουν επί του παρόντος την οδηγία για τον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας (σε σχέση με το σύστημα κοινοποίησης) παρά με τη διοικητική υποχρέωση που θα επιβάλει η αλλαγή του ΟΕΕ.

οφέλη για τις δημόσιες αρχές (3,4 εκατ. EUR σε βάθος 40ετίας) είναι μικρότερα από το ποσοτικοποιημένο κόστος (περίπου 421 εκατ. EUR σε βάθος 40ετίας).

Όσον αφορά την απλούστευση της ισχύουσας νομοθεσίας και την αύξηση της αποτελεσματικότητάς της, με την προτιμώμενη επιλογή εξαλείφεται η ανάγκη των κρατών μελών να διενεργούν τη δική τους επιστημονική ανάλυση για την επανεξέταση του ΟΕΕ. Η απλούστευση βοηθά επίσης τους εργοδότες να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση με τις κείμενες διατάξεις, ιδίως τους εργοδότες που δραστηριοποιούνται σε πολλά κράτη μέλη.

Συμβολή στη βιώσιμη ανάπτυξη

Η πρωτοβουλία θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) για την καλή υγεία και ευημερία ([ΣΒΑ 3](#)) καθώς και για την αξιοπρεπή εργασία και την οικονομική ανάπτυξη ([ΣΒΑ 8](#)). Αναμένεται επίσης να έχει θετικές επιπτώσεις στον ΣΒΑ για τη βιομηχανία, την καινοτομία και τις υποδομές ([ΣΒΑ 9](#)) και στον ΣΒΑ για την υπεύθυνη παραγωγή και κατανάλωση ([ΣΒΑ 12](#)).

Αντίκτυπος στην ψηφιοποίηση

Μολονότι ο αντίκτυπος στην ψηφιοποίηση δεν αναλύθηκε λεπτομερώς, αναμένεται θετικός, για παράδειγμα λόγω της [ανάπτυξης εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης σε συνδυασμό με τεχνικές μέτρησης](#) για τη βελτίωση της καταμέτρησης ινών ή λόγω της ανάπτυξης της [ρομποτικής εξαγωγής αμιάντου από κτίρια](#).

• Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου

Αντίκτυπος στις ΜΜΕ

Η παρούσα πρόταση δεν προβλέπει καμία εξαίρεση για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις ή τις ΜΜΕ. Σύμφωνα με την οδηγία για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας, οι ΜΜΕ δεν εξαιρούνται από την υποχρέωση μείωσης της έκθεσης των εργαζομένων σε σκόνη αμιάντου ή σε υλικά που περιέχουν αμίαντο στον χώρο εργασίας στο ελάχιστο και οπωσδήποτε κάτω από την οριακή τιμή του άρθρου 8 της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας.

Η αναθεώρηση της οριακής τιμής για τον αμίαντο, η οποία προβλέπεται από την παρούσα πρόταση, δεν αναμένεται να έχει αντίκτυπο στις ΜΜΕ που είναι εγκατεστημένες σε κράτη μέλη όπου οι εθνικές οριακές τιμές είναι είτε ίσες είτε χαμηλότερες από τις προτεινόμενες. Ωστόσο, ενδέχεται να υπάρξει οικονομικός αντίκτυπος σε ΜΜΕ και σε άλλες επιχειρήσεις στα κράτη μέλη όπου, επί του παρόντος, ισχύουν υψηλότερα ΟΕΕ για τον αμίαντο.

Οι μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 99,32 % των εταιρειών με δραστηριότητες που σχετίζονται με τον αμίαντο σε όλους τους κλάδους, είναι πιθανότερο να επηρεαστούν από το μειωμένο ΟΕΕ για τον αμίαντο.

Οι δαπάνες αναμένεται να έχουν μικρό αντίκτυπο (αναλογία κόστους/κύκλου εργασιών μεταξύ 2 και 4 %) στον τομέα επισκευής ηλεκτρολογικού εξοπλισμού, στον τομέα επισκευής και συντήρησης πλοίων και σκαφών και στον τομέα συντήρησης και επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων (0,02 % του συνόλου των εταιρειών που ασχολούνται με αμίαντο). Με εξαίρεση τις ΜΜΕ σε αυτούς τους τομείς, η μεγάλη πλειονότητα των ΜΜΕ δεν θα επηρεαστεί απαραίτητα από αυξήσεις κόστους.

Ως εκ τούτου, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η συνολική ανάλυση που παρουσιάζεται στην εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει την παρούσα πρόταση έλαβε δεόντως υπόψη τις ιδιαιτερότητες, τους περιορισμούς και τις ιδιαίτερες προκλήσεις των ΜΜΕ.

Αντίκτυπος στην ανταγωνιστικότητα ή στο διεθνές εμπόριο της ΕΕ

Η παρούσα πρωτοβουλία θα έχει θετικό αντίκτυπο στον ανταγωνισμό εντός της ενιαίας αγοράς ως εξής: i) μειώνοντας τις διαφορές ως προς την ανταγωνιστικότητα μεταξύ των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε κράτη μέλη με διαφορετικά εθνικά ΟΕΕ για τον αμίαντο· και ii) παρέχοντας μεγαλύτερη βεβαιότητα όσον αφορά το εφαρμοστέο όριο έκθεσης σε ολόκληρη την ΕΕ.

Η θέσπιση χαμηλότερου ΟΕΕ θα έχει μικρότερο αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα των εταιρειών που υπόκεινται σε ΟΕΕ το οποίο ήδη κυμαίνεται πιο κοντά στο υπό αξιολόγηση ΟΕΕ. Αυτό ισχύει κυρίως για εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη Γαλλία, στη Δανία, στις Κάτω Χώρες και στη Γερμανία, όπου τα ΟΕΕ είναι παρόμοια ή χαμηλότερα από την προτεινόμενη επιλογή ΟΕΕ (0,01 ίνες/cm³).

Αυτό μπορεί να καταστήσει τις εν λόγω εταιρείες πιο ανταγωνιστικές ως προς το κόστος από τις εταιρείες που κατά παράδοση δραστηριοποιούνται σε άλλα μέρη της ΕΕ ή εκτός της ΕΕ. Ωστόσο, οι περισσότερες από τις εργασίες που συνεπάγονται έκθεση στον αμίαντο εκτελούνται επιτόπου (δηλαδή στην τοποθεσία όπου βρίσκεται το κτίριο). Κατά συνέπεια, οι εταιρείες δεν μπορούν να επωφεληθούν από τυχόν πλεονεκτήματα ανταγωνιστικότητας που απορρέουν από τις λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις στη χώρα καταγωγής τους. Παρόλο που οι περισσότερες δραστηριότητες που σχετίζονται με τον αμίαντο εκτελούνται από εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε ένα μόνο κράτος μέλος, μεγαλύτερες εταιρείες (καθώς επίσης και, σε μικρότερο βαθμό, μεσαίες εταιρείες) με εγκαταστάσεις σε πολλά κράτη μέλη θα μπορούσαν να επωφεληθούν από τη διοικητική απλούστευση, χάρη σε μια εναρμονισμένη δέσμη απαιτήσεων συμμόρφωσης.

• **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Ο αντίκτυπος στα θεμελιώδη δικαιώματα κρίνεται θετικός, κυρίως όσον αφορά το άρθρο 2 (δικαίωμα στη ζωή) και το άρθρο 31 (δίκαιες και πρόσφορες συνθήκες εργασίας) του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όσον αφορά την ισότητα των φύλων, το 97 % των εργαζομένων στον κατασκευαστικό τομέα είναι άνδρες⁵⁶.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν απαιτεί πρόσθετους δημοσιονομικούς πόρους ή πόρους προσωπικού για τον προϋπολογισμό της ΕΕ ή για φορείς που έχουν συγκροτηθεί από την ΕΕ.

⁵⁶ [Eurostat, Jobs still split along gender lines \(Θέσεις εργασίας που εξακολουθούν να διαχωρίζονται ανάλογα με το φύλο\).](#)

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Οι βασικοί δείκτες που χρησιμοποιήθηκαν κατά την παρακολούθηση των επιπτώσεων της παρούσας οδηγίας είναι οι εξής: i) ο αριθμός των επαγγελματικών ασθενειών και των περιστατικών καρκίνου που συνδέεται με την εργασία στην ΕΕ· και ii) η μείωση των δαπανών που σχετίζονται με τον επαγγελματικό καρκίνο και που επιβαρύνουν τις επιχειρήσεις και τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης στην ΕΕ.

Η παρακολούθηση του πρώτου δείκτη βασίζεται στα εξής: i) διαθέσιμα δεδομένα που συλλέγονται από τη Eurostat· ii) δεδομένα που κοινοποιούνται από τους εργοδότες στις αρμόδιες εθνικές αρχές σχετικά με τα περιστατικά καρκίνου τα οποία εντοπίζονται σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή πρακτικές ως αποτέλεσμα επαγγελματικής έκθεσης στον αμίαντο σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 8 της οδηγίας για καρκινογόνους παράγοντες, μεταλλαξιογόνους παράγοντες ή τοξικές για την αναπαραγωγή ουσίες, και στα οποία δεδομένα μπορεί να έχει πρόσβαση η Επιτροπή σύμφωνα με άρθρο 18 της προαναφερθείσας οδηγίας· και iii) δεδομένα που υποβλήθηκαν από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 22 της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας, και αφορούν την υποβολή στην Επιτροπή εκθέσεων σχετικά με την πρακτική εφαρμογή της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 17α της οδηγίας-πλαίσιο για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία.

Η παρακολούθηση του δεύτερου δείκτη απαιτεί τη σύγκριση ανάμεσα στα δεδομένα της εκτίμησης σχετικά με τον φόρτο του επαγγελματικού καρκίνου με όρους οικονομικής ζημίας και δαπανών υγειονομικής περίθαλψης και στα δεδομένα που συλλέγονται σχετικά με τα ζητήματα αυτά, μετά την έγκριση της αναθεώρησης. Η απώλεια παραγωγικότητας και το κόστος υγειονομικής περίθαλψης μπορούν να υπολογιστούν χρησιμοποιώντας τον αριθμό των περιστατικών επαγγελματικού καρκίνου και τον αριθμό των θανάτων από επαγγελματικό καρκίνο.

Η συμμόρφωση της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των τροποποιημένων διατάξεων θα αξιολογηθεί σε δύο στάδια (έλεγχος μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και συμμόρφωσης). Η Επιτροπή θα αξιολογήσει την πρακτική εφαρμογή των προτεινόμενων τροποποιήσεων στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης που οφείλει να διενεργεί δυνάμει του άρθρου 17α της οδηγίας-πλαίσιο για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία. Την εφαρμογή και την επιβολή θα παρακολουθούν οι εθνικές αρχές, ιδίως οι εθνικές επιθεωρήσεις εργασίας.

Σε επίπεδο ΕΕ, η SLIC ενημερώνει την Επιτροπή για κάθε πρακτικό πρόβλημα που σχετίζεται με την επιβολή της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των δυσκολιών που αφορούν τη συμμόρφωση με τη δεσμευτική οριακή τιμή για τον αμίαντο.

Η συλλογή αξιόπιστων δεδομένων σε αυτόν τον τομέα είναι περίπλοκη. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA) εργάζονται εντατικά για τη βελτίωση της ποιότητας και της διαθεσιμότητας των δεδομένων, έτσι ώστε οι πραγματικές επιπτώσεις της προτεινόμενης πρωτοβουλίας να είναι δυνατόν να μετρηθούν με μεγαλύτερη ακρίβεια και να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη πρόσθετων δεικτών (π.χ. για τη θνησιμότητα που οφείλεται σε επαγγελματικό καρκίνο).

Στα εν εξελίξει έργα που παράγουν χρήσιμα δεδομένα περιλαμβάνεται η συνεργασία με τις εθνικές αρχές σχετικά με τη συλλογή δεδομένων των ευρωπαϊκών στατιστικών για τις

επαγγελματικές ασθένειες⁵⁷ και η έρευνα για την έκθεση των εργαζομένων σε παράγοντες κινδύνου για την εμφάνιση καρκίνου την οποία θα εφαρμόσει ο EU-OSHA⁵⁸. Η νομοθετική δράση πρέπει να συνεχιστεί με αποτελεσματική εφαρμογή στον χώρο εργασίας. Οι εταιρείες μπορούν να χρησιμοποιήσουν το ευρύ φάσμα εργαλείων, πληροφοριών και ορθών πρακτικών που παρέχονται από τον EU-OSHA στο πλαίσιο της εκστρατείας «Υγιείς χώροι εργασίας» σχετικά με τις επικίνδυνες ουσίες⁵⁹.

Η Επιτροπή, σε συνεργασία με την ACSH, σκοπεύει επίσης να αναπτύξει κατευθυντήριες γραμμές με σκοπό την υποστήριξη της εφαρμογής της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας μόλις εγκριθεί η προτεινόμενη τροποποίησή της. Οι κατευθυντήριες γραμμές θα μπορούσαν να παρέχουν λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις διατάξεις που περιλαμβάνονται ήδη στην τρέχουσα έκδοση της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας (για παράδειγμα σχετικά με την εκπαίδευση και τη χρήση εξοπλισμού ατομικής προστασίας). Ορισμένες από τις εν λόγω διατάξεις εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών (όπως η πιστοποίηση επιχειρήσεων αφαίρεσης αμιάντου), αλλά η παροχή σχετικών διευκρινίσεων και συμβουλών ενδέχεται να αποβεί επωφελής.

Έχει ζωτική σημασία να προωθηθεί η κατάλληλη εκπαίδευση των εργαζομένων που χειρίζονται αμίαντο στο πλαίσιο εργασιών κατασκευής, ανακαίνισης και κατεδάφισης. Οι κατευθυντήριες γραμμές θα μπορούσαν να συνδράμουν τα κράτη μέλη και τους εργοδότες, ιδίως τις ΜΜΕ, να διασφαλίσουν ότι οι εργαζόμενοι γνωρίζουν τις προφυλάξεις που πρέπει να ληφθούν, ώστε να επιτευχθεί το υψηλότερο επίπεδο προστασίας.

Οι κατευθυντήριες γραμμές θα μπορούσαν να αφορούν και άλλα ζητήματα που σχετίζονται με τη διαδικασία απορρύπανσης, συμπληρώνοντας τις ισχύουσες διατάξεις της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας σχετικά με τα εξής:

την κατάρτιση σχεδίου εργασίας πριν από την έναρξη εργασιών για την κατεδάφιση ή για την απομάκρυνση του αμιάντου και/ή υλικών που περιέχουν αμίαντο από κτίρια, κατασκευές, συσκευές και εγκαταστάσεις, ή από πλοία, το οποίο, κατόπιν αιτήματος των αρμόδιων αρχών, πρέπει να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την προστασία και απολύμανση του προσωπικού που έχει αναλάβει τις εργασίες [άρθρο 13 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο στοιχείο δ) σημείο i)]· και

την κατάρτιση των εργαζομένων, η οποία τους επιτρέπει να αποκτούν τις απαιτούμενες γνώσεις και ικανότητες όσον αφορά την πρόληψη και την ασφάλεια, ιδίως δε σχετικά με τις διαδικασίες απορρύπανσης [άρθρο 14 παράγραφος 2 στοιχείο ζ)].

Οι κατευθυντήριες γραμμές θα μπορούσαν επίσης να αφορούν ορισμένες διατάξεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών (όπως η πιστοποίηση επιχειρήσεων αφαίρεσης αμιάντου). Η πρόσθετη υποστήριξη των εν λόγω διατάξεων θα μπορούσε να είναι επωφελής. Οι κατευθυντήριες γραμμές θα μπορούσαν επίσης να παρέχουν πρακτικές πληροφορίες για έννοιες που σχετίζονται με την εφαρμογή της οδηγίας για τον αμίαντο κατά

⁵⁷ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/experimental-statistics/european-occupational-diseases-statistics>

⁵⁸ <https://osha.europa.eu/en/facts-and-figures/workers-exposure-survey-cancer-risk-factors-europe>. Η έρευνα θα διεξαχθεί αρχικά σε μια ευρέως αντιπροσωπευτική επιλογή 6 κρατών μελών και θα καλύπτει 24 παράγοντες κινδύνου για την εμφάνιση καρκίνου, συμπεριλαμβανομένου του αμιάντου, με τα πρώτα πορίσματα να αναμένονται το 2023.

⁵⁹ Η εκστρατεία επιδίωξε διάφορους στόχους, μεταξύ άλλων την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία της πρόληψης κινδύνων από επικίνδυνες ουσίες, την προώθηση της εκτίμησης κινδύνου, την αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τους κινδύνους έκθεσης σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία ή την αύξηση της γνώσης του νομοθετικού πλαισίου. Πραγματοποιήθηκε την περίοδο 2018-2019. Ένα από τα γνωρίσματα της εκστρατείας είναι μια βάση δεδομένων καθοδήγησης και ορθών πρακτικών που διατίθεται στη διεύθυνση <https://osha.europa.eu/en/themes/dangerous-substances/practical-tools-dangerous-substances>.

τη διάρκεια της εργασίας, όπως η σποραδική έκθεση και η έκθεση μειωμένης έντασης, η μη ευθρυπτότητα, η δειγματοληψία, τα σχέδια εργασίας, οι κοινοποιήσεις στις εθνικές αρχές, οι έλεγχοι καταλληλότητας των μέσων ατομικής προστασίας, η τήρηση ιατρικών αρχείων και τα ιατρικά πιστοποιητικά. Όπου κρίνεται σκόπιμο, οι κατευθυντήριες γραμμές θα περιλαμβάνουν ειδικές τομεακές λύσεις. Αυτό θα επιτρέψει σε όλους τους εμπλεκόμενους να πραγματοποιήσουν τον αναμενόμενο αριθμό ανακαινίσεων, διασφαλίζοντας το υψηλότερο επίπεδο προστασίας των εργαζομένων έναντι της έκθεσης στον αμίαντο.

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή το κείμενο των εθνικών διατάξεων με τις οποίες μεταφέρεται η οδηγία για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας στο εσωτερικό τους δίκαιο, καθώς και πίνακα αντιστοιχίας μεταξύ των εν λόγω διατάξεων και των διατάξεων της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας. Για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση προς τις ελάχιστες απαιτήσεις που καθορίζει η παρούσα πρόταση, χρειάζεται να παρασχεθούν σαφείς πληροφορίες σχετικά με τη μεταφορά των νέων διατάξεων.

Λόγω των ανωτέρω, συνιστάται τα κράτη μέλη να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή τα μέτρα μεταφοράς της οδηγίας στο εσωτερικό τους δίκαιο παρέχοντας ένα ή περισσότερα έγγραφα στα οποία θα επεξηγείται η σχέση ανάμεσα στα συστατικά στοιχεία της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας και στα αντίστοιχα μέρη των νομοθετικών πράξεων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Άρθρο 1

Το άρθρο 1 προβλέπει την τροποποίηση της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας, ιδίως όσον αφορά την επικαιροποίηση της οριακής τιμής για τον αμίαντο και άλλες πτυχές ήσσονος σημασίας που συνδέονται με τη μείωση του τρέχοντος ΟΕΕ (όπως τεχνικές μέτρησης καθώς και τεχνικές και γλωσσικές διευκρινίσεις και προσαρμογές του κειμένου της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας).

Ως εκ τούτου, προτείνεται η αντικατάσταση του άρθρου 8 από νέο άρθρο 8, σύμφωνα με το οποίο οι εργοδότες υποχρεούνται να μεριμνούν ώστε κανένας εργαζόμενος να μην εκτίθεται σε ατμόσφαιρα με περιεκτικότητα σε αμίαντο μεγαλύτερη των 0,01 ινών/cm³ ως χρονικά σταθμισμένο μέσο όρο για 8 ώρες. Εφόσον είναι δυνατό να μετρηθεί ένα ΟΕΕ ίσο με 0,01 ίνες/cm³ με PCM, δεν απαιτείται μεταβατική περίοδος για την εφαρμογή του αναθεωρημένου ΟΕΕ.

Ωστόσο, σύμφωνα με τη γνώμη της ACSH, εκτός από τη συνιστώμενη μέθοδο μέτρησης των ινών με PCM, στο άρθρο αναφέρεται ρητά η χρήση μιας πιο σύγχρονης και ευαίσθητης μεθοδολογίας βασισμένης κατά προτίμηση σε EM, ως μεθόδου που παρέχει ισοδύναμα ή και καλύτερα αποτελέσματα απ' ότι η PCM.

Προς αποφυγή ασαφειών και διαφορετικών ερμηνειών, συμπεριλήφθηκε διάταξη που ορίζει ρητώς ότι ο αμίαντος είναι καρκινογόνος κατά την έννοια της οδηγίας για τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας και ότι ως «αμίαντος» νοούνται ινώδη πυριτικά άλατα που

ταξινομούνται ως καρκινογόνοι ουσίες κατηγορίας 1Α σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008⁶⁰.

Στο άρθρο 1 διευκρινίζεται επίσης η υποχρέωση των εργοδοτών να μειώσουν στο ελάχιστο την έκθεση των εργαζομένων στη σκόνη αμιάντου ή σε υλικά που περιέχουν αμιάντο στον χώρο εργασίας, με τη διευκρίνιση ότι σε κάθε περίπτωση η συγκέντρωση πρέπει να κυμαίνεται σε όσο το δυνατόν, από τεχνικής άποψης, χαμηλότερο επίπεδο από το όριο που θέτει η πρόταση.

Η υποχρέωση των εργοδοτών να λαμβάνουν κάθε ενδεδειγμένο μέτρο για τον εντοπισμό υλικών που ενδέχεται να περιέχουν αμιάντο πριν από την έναρξη των εργασιών κατεδάφισης ή συντήρησης, ζητώντας πληροφορίες από τους ιδιοκτήτες των χώρων, επεκτείνεται προκειμένου να καλύπτει άλλες σχετικές πηγές πληροφοριών, όπως σχετικά μητρώα.

Άρθρα 2 έως 4

Τα άρθρα 2 έως 4 περιλαμβάνουν διατάξεις για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών. Στο άρθρο 3 ορίζεται η ημερομηνία έναρξης ισχύος της προτεινόμενης οδηγίας.

⁶⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων, την τροποποίηση και την κατάργηση των οδηγιών 67/548/ΕΟΚ και 1999/45/ΕΚ και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 (ΕΕ L 353 της 31.12.2008, σ. 1).

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/148/ΕΚ σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση στον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 153 παράγραφος 2 στοιχείο β), σε συνδυασμό με την παράγραφο 1 στοιχείο α),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία²,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η οδηγία 2009/148/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³ στοχεύει στην προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλειά τους λόγω έκθεσης στον αμίαντο στον χώρο εργασίας. Στην εν λόγω οδηγία προβλέπεται ένα ομοιογενές επίπεδο προστασίας από τους κινδύνους που συνδέονται με την επαγγελματική έκθεση στον αμίαντο, μέσω ενός πλαισίου γενικών αρχών, προκειμένου τα κράτη μέλη να είναι σε θέση να διασφαλίζουν τη συνεπή εφαρμογή ελάχιστων απαιτήσεων. Οι εν λόγω ελάχιστες απαιτήσεις αποσκοπούν στην προστασία των εργαζομένων σε ενωσιακό επίπεδο, ενώ τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν αυστηρότερες διατάξεις.
- (2) Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας πρέπει να εφαρμόζονται με την επιφύλαξη αυστηρότερων και/ή ειδικών διατάξεων που περιλαμβάνονται στην οδηγία 2004/37/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴.

¹ ΕΕ C 56 της 16.2.2021, σ. 63.

² Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της XXXXX (δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της XXXXX.

³ Οδηγία 2009/148/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που οφείλονται στην έκθεσή τους στον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) ΕΕ L 330 της 16.12.2009, σ. 28.

⁴ Οδηγία 2004/37/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες, μεταλλαξιογόνους παράγοντες ή τοξικές για την αναπαραγωγή ουσίες κατά την εργασία (έκτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου) (ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 50).

- (3) Ο αμίαντος είναι ένας εξαιρετικά επικίνδυνος καρκινογόνος παράγοντας, ο οποίος εξακολουθεί να επηρεάζει διάφορους οικονομικούς τομείς, όπως οι κατασκευές και οι ανακαινίσεις, οι εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες, η διαχείριση αποβλήτων και η πυρόσβεση, στους οποίους οι εργαζόμενοι διατρέχουν υψηλό κίνδυνο έκθεσης. Οι ίνες αμιάντου ταξινομούνται ως καρκινογόνοι ουσίες κατηγορίας 1Α σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵. Η εισπνοή αιωρούμενων ινών αμιάντου μπορεί να προκαλέσει σοβαρές ασθένειες όπως μεσοθηλίωμα και καρκίνο του πνεύμονα, ενώ μπορεί να παρέλθουν κατά μέσο όρο 30 έτη από τη στιγμή της έκθεσης μέχρι να εκδηλωθούν τα πρώτα συμπτώματα νόσου, με τελικό αποτέλεσμα θανάτου που σχετίζονται με την εργασία.
- (4) Ακολουθώντας τις νέες επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις στον τομέα, υπάρχει περιθώριο βελτίωσης της προστασίας των εργαζομένων που εκτίθενται στον αμίαντο και, επομένως, μείωσης της πιθανότητας να προσβληθούν οι εργαζόμενοι από ασθένειες που σχετίζονται με τον αμίαντο. Δεδομένου ότι ο αμίαντος είναι ένας καρκινογόνος παράγοντας χωρίς κατώτατο όριο, δεν είναι επιστημονικά εφικτό να προσδιοριστούν επίπεδα κάτω από τα οποία η έκθεση δεν θα έχει δυσμενείς επιδράσεις στην υγεία. Αντίθετα, μπορεί να προκύψει μια σχέση έκθεσης-κινδύνου, η οποία διευκολύνει τον καθορισμό ορίου επαγγελματικής έκθεσης (στο εξής: ΟΕΕ) λαμβάνοντας υπόψη ένα αποδεκτό επίπεδο επιπλέον κινδύνου. Κατά συνέπεια, το ΟΕΕ για τον αμίαντο θα πρέπει να αναθεωρηθεί προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος με τη μείωση των επιπέδων έκθεσης.
- (5) Το Ευρωπαϊκό σχέδιο για την καταπολέμηση του καρκίνου⁶ υποστηρίζει την ανάγκη λήψης μέτρων στον τομέα της προστασίας των εργαζομένων από καρκινογόνους ουσίες. Η καλύτερη προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται στον αμίαντο θα είναι επίσης σημαντική στο πλαίσιο της πράσινης μετάβασης και της εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένης ειδικότερα της στρατηγικής «Κύμα ανακαινίσεων» για την Ευρώπη⁷. Οι συστάσεις των πολιτών στο πλαίσιο της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης⁸ επισήμαναν επίσης τη σημασία των δίκαιων συνθηκών εργασίας, ιδίως την αναθεώρηση της οδηγίας 2009/148/ΕΚ.
- (6) Εκτός από τα ενδεδειγμένα μέτρα διαχείρισης κινδύνου και την παροχή επαρκούς εξοπλισμού προστασίας του αναπνευστικού και άλλων μέσων ατομικής προστασίας, μια δεσμευτική οριακή τιμή επαγγελματικής έκθεσης για τον αμίαντο, της οποίας

⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων, την τροποποίηση και την κατάργηση των οδηγιών 67/548/ΕΟΚ και 1999/45/ΕΚ και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

EE L 353 της 31.12.2008, σ. 1.

⁶ https://ec.europa.eu/health/system/files/2022-02/eu_cancer_plan_en_0.pdf

⁷ Κύμα ανακαινίσεων: διπλασιασμός του ποσοστού ανακαινίσεων για τη μείωση των εκπομπών, την τόνωση της ανάκαμψης και τη μείωση της ενεργειακής φτώχειας [COM(2020) 662 final]

⁸ Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης. Έκθεση σχετικά με το τελικό αποτέλεσμα (Μάιος 2022) https://prod-cofe-platform.s3.eu-central-1.amazonaws.com/8pl7jfcz6ae3jy2doji28fni27a3?response-content-disposition=inline%3B%20filename%3D%22CoFE_Report_with_annexes_EN.pdf%22%3B%20filename%2A%3DUTF-8%27%27CoFE_Report_with_annexes_EN.pdf&response-content-type=application%2Fpdf&X-Amz-Algorithm=AWS4-HMAC-SHA256&X-Amz-Credential=AKIA3LJXGZPDFYVOW5V%2F20220917%2Feu-central-1%2Fs3%2Faws4_request&X-Amz-Date=20220917T104038Z&X-Amz-Expires=300&X-Amz-SignedHeaders=host&X-Amz-Signature=6806caf5fd75a86ad4e907b934b2194de4c3c0c756a8d2a34c5e8b68985ffbde

απαγορεύεται η υπέρβαση, αποτελεί σημαντική συνιστώσα των γενικών ρυθμίσεων για την προστασία των εργαζομένων που θεσπίζονται με την οδηγία 2009/148/EK.

- (7) Η οριακή τιμή για τον αμιάντο που ορίζεται στην οδηγία 2009/148/EK θα πρέπει να αναθεωρηθεί με γνώμονα τις αξιολογήσεις της Επιτροπής και τα πρόσφατα επιστημονικά στοιχεία και τεχνικά δεδομένα. Η αναθεώρηση της οριακής τιμής είναι επίσης ένας αποτελεσματικός τρόπος για να διασφαλιστεί ότι τα μέτρα πρόληψης και προστασίας επικαιροποιούνται ανάλογα σε όλα τα κράτη μέλη.
- (8) Στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να καθοριστεί αναθεωρημένη οριακή τιμή ενόψει των διαθέσιμων πληροφοριών, περιλαμβανομένων επικαιροποιημένων επιστημονικών στοιχείων και τεχνικών δεδομένων, βάσει ενδεδειγμένης εκτίμησης των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων και της διαθεσιμότητας πρωτοκόλλων και τεχνικών για τη μέτρηση του επιπέδου έκθεσης στον χώρο εργασίας. Οι εν λόγω πληροφορίες πρέπει να βασίζονται σε γνώμες της επιτροπής εκτίμησης κινδύνων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων (ECHA), η οποία συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1907/2006, καθώς και σε γνώμες της συμβουλευτικής επιτροπής για την ασφάλεια και την υγεία στον χώρο εργασίας (ACSH), η οποία συστάθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003⁹.
- (9) Λαμβανομένων υπόψη της σχετικής επιστημονικής εμπειρογνώσεως καθώς και μιας ισορροπημένης προσέγγισης που εξασφαλίζει ταυτόχρονα την επαρκή προστασία των εργαζομένων σε επίπεδο Ένωσης και την αποφυγή δυσανάλογων οικονομικών μειονεκτημάτων σε βάρος των οικονομικών φορέων που επηρεάζονται (συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ), θα πρέπει να καθοριστεί αναθεωρημένο ΟΕΕ ίσο με 0,01 ίνες/cm³ ως χρονικά σταθμισμένο μέσο όρο για 8 ώρες (TWA). Αυτή η ισορροπημένη προσέγγιση υποστηρίζεται από έναν στόχο για τη δημόσια υγεία που αποβλέπει στην απαραίτητη αφαίρεση του αμιάντου με ασφάλεια. Εξετάστηκε επίσης το ενδεχόμενο να προταθεί ένα ΟΕΕ που να λαμβάνει υπόψη οικονομικούς και τεχνικούς παράγοντες προκειμένου να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική αφαίρεση.
- (10) Η Επιτροπή πραγματοποίησε διαβούλευση σε δύο στάδια με τους κοινωνικούς εταίρους σε επίπεδο Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 154 της Συνθήκης. Επίσης, ζήτησε τη γνώμη της ACSH, η οποία εξέδωσε γνώμη παρέχοντας και πληροφορίες για την επιτυχή εφαρμογή των επιλογών του αναθεωρημένου ΟΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε ψήφισμα¹⁰ με το οποίο καλούσε την Επιτροπή να εκπονήσει πρόταση για την επικαιροποίηση της οδηγίας 2009/148/EK με σκοπό την ενίσχυση των μέτρων της Ένωσης για την προστασία των εργαζομένων από την απειλή του αμιάντου.
- (11) Η οπτική μικροσκοπία, παρόλο που δεν επιτρέπει τη μέτρηση των μικρότερων ινών που είναι βλαπτικές για την υγεία, είναι η μέθοδος που, επί του παρόντος, χρησιμοποιείται περισσότερο για την κανονική μέτρηση του αμιάντου. Εφόσον είναι δυνατό να μετρηθεί ένα ΟΕΕ ίσο με 0,01 ίνες/cm³ με μικροσκόπιο αντίθετης φάσης (PCM), δεν απαιτείται μεταβατική περίοδος για την εφαρμογή του αναθεωρημένου ΟΕΕ. Σύμφωνα με τη γνώμη της ACSH, θα πρέπει να χρησιμοποιείται μια πιο σύγχρονη και ευαίσθητη μεθοδολογία βασισμένη στην ηλεκτρονική μικροσκοπία, και να λαμβάνεται ταυτόχρονα υπόψη η ανάγκη για επαρκή περίοδο προσαρμογής και για

⁹ Απόφαση του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003 για την ίδρυση Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Ασφάλεια και την Υγεία στον Χώρο Εργασίας (ΕΕ C 218 της 13.9.2003, σ. 1).

¹⁰ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 20ής Οκτωβρίου 2021 που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τον αμιάντο [2019/2182(INL)] (ΕΕ C 184 της 5.5.2022, σ. 45.)

περισσότερη εναρμόνιση, σε επίπεδο ΕΕ, των διαφορετικών μεθοδολογιών ηλεκτρονικής μικροσκοπίας.

- (12) Λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις ελαχιστοποίησης της έκθεσης που ορίζονται στην οδηγία 2009/148/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και στην οδηγία 2004/37/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, οι εργοδότες θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι ο κίνδυνος που σχετίζεται με την έκθεση των εργαζομένων στον αμίαντο στον χώρο εργασίας μειώνεται στο ελάχιστο και σε κάθε περίπτωση στο χαμηλότερο δυνατό, από τεχνικής άποψης, επίπεδο.
- (13) Απαιτούνται ειδικά μέτρα ελέγχου και προφυλάξεις για τους εργαζόμενους που εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν στον αμίαντο, όπως η υποβολή των εργαζομένων σε διαδικασία απορρύπανσης και σε σχετική εκπαίδευση, προκειμένου αυτά να συμβάλουν σημαντικά στη μείωση των κινδύνων που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη έκθεση.
- (14) Τα προληπτικά μέτρα για την προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται στον αμίαντο και η προβλεπόμενη υποχρέωση για τα κράτη μέλη στο θέμα της επίβλεψης της υγείας των εργαζομένων αυτών έχουν μεγάλη σημασία, ιδίως η συνέχιση όσον αφορά την επίβλεψη της υγείας μετά το τέλος της έκθεσης.
- (15) Οι εργοδότες θα πρέπει να λαμβάνουν κάθε ενδεδειγμένο μέτρο για τον εντοπισμό υλικών που ενδέχεται να περιέχουν αμίαντο, ζητώντας, εφόσον χρειάζεται, πληροφορίες από τους ιδιοκτήτες των χώρων καθώς και από άλλες πηγές πληροφοριών, όπως σχετικά μητρώα. Πριν από την έναρξη των εργασιών αφαίρεσης αμιάντου θα πρέπει να εντοπίζουν την παρουσία ή την εικαζόμενη παρουσία αμιάντου στα κτίρια ή τις εγκαταστάσεις και να κοινοποιούν τις σχετικές πληροφορίες στα λοιπά άτομα που ενδέχεται να εκτεθούν στον αμίαντο μέσω της χρήσης αμιάντου, των εργασιών συντήρησης ή άλλων δραστηριοτήτων εντός ή επί των κτιρίων.
- (16) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλειά τους, που προέρχονται ή μπορούν να προέλθουν από την έκθεση στον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης των κινδύνων αυτών, δεν μπορεί να επιτευχθεί ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, μπορεί όμως λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων του να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη αυτού του στόχου.
- (17) Δεδομένου ότι η παρούσα οδηγία αφορά την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων στον χώρο εργασίας τους, θα πρέπει να μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο εντός δύο ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της.
- (18) Επομένως, η οδηγία 2009/148/ΕΚ θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΛΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Τροποποιήσεις της οδηγίας 2009/148/ΕΚ

Η οδηγία 2009/148/ΕΚ τροποποιείται ως εξής:

1. στο άρθρο παράγραφος 1, προστίθεται το ακόλουθο τρίτο εδάφιο:

«Οι διατάξεις της οδηγίας 2004/37/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου* ισχύουν όποτε είναι ευνοϊκότερες για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων στον χώρο εργασίας.»

* Οδηγία 2004/37/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες, μεταλλαξιογόνους παράγοντες ή τοξικές για την αναπαραγωγή ουσίες κατά την εργασία (έκτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου) (ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 50), όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία (ΕΕ) 2022/431 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2022 (ΕΕ L 88 της 16.3.2022, σ. 1).

2. το άρθρο 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 2

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ο όρος «αμίαντος» υποδηλώνει τα ακόλουθα ινώδη πυριτικά άλατα, **τα οποία ταξινομούνται ως καρκινογόνοι ουσίες κατηγορίας 1Α σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 1272/2008***:

* Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων, την τροποποίηση και την κατάργηση των οδηγιών 67/548/ΕΟΚ και 1999/45/ΕΚ και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 (ΕΕ L 353 της 31.12.2008, σ. 1).

1. α) τον ακτινολίτη, αριθ. CAS* 77536-66-4·
β) τον αμοσίτη (γρουνερίτη), αριθ. CAS 12172-73-5·
γ) τον ανθόφυλλο, αριθ. CAS 77536-67-5·
δ) τον χρυσότιλο, αριθ. CAS 12001-29-5·
ε) τον κροκιδόλιθο, αριθ. CAS 12001-28-4·
στ) τον τρεμολίτη, αριθ. CAS 77536-68-6.»

*Αριθ. CAS: Αριθμός μητρώου της Chemical Abstract Service.»

3. το άρθρο 6 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 6

Για όλες τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, η έκθεση των εργαζομένων σε σκόνη αμιάντου ή υλικά που περιέχουν αμίαντο στον χώρο εργασίας μειώνεται στο ελάχιστο και οπωσδήποτε **στο χαμηλότερο δυνατό, από τεχνικής άποψης**, επίπεδο κάτω από την οριακή τιμή του άρθρου 8, ιδιαίτερα μέσω των ακόλουθων μέτρων:

- α) ο αριθμός των εργαζομένων που εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν σε σκόνη ή σε υλικά που περιέχουν αμίαντο περιορίζεται στον ελάχιστο δυνατό·
- β) οι μέθοδοι εργασίας σχεδιάζονται κατά τρόπο ώστε να μην παράγεται σκόνη αμιάντου ή, εάν αυτό δεν είναι εφικτό, να μην εισέρχεται σκόνη αμιάντου στον αέρα·
- γ) όλες οι εγκαταστάσεις και οι εξοπλισμοί που χρησιμεύουν για την επεξεργασία του αμιάντου μπορούν να καθαρίζονται και να συντηρούνται αποτελεσματικά και τακτικά·

δ) ο αμιάντος ή τα υλικά που απελευθερώνουν σκόνη αμιάντου ή περιέχουν αμιάντο αποθηκεύονται και μεταφέρονται σε κατάλληλες κλειστές συσκευασίες·

ε) τα απόβλητα συλλέγονται και απομακρύνονται από τον χώρο εργασίας το ταχύτερο δυνατό, σε κατάλληλη κλειστή συσκευή με επισήμανση στην οποία αναφέρεται ότι περιέχουν αμιάντο· το μέτρο αυτό δεν ισχύει για τις εξορυκτικές δραστηριότητες. τα εν λόγω απόβλητα υφίστανται στη συνέχεια επεξεργασία σύμφωνα με την **οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου***.

* Οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (ΕΕ L 312 της 22.11.2008, σ. 3).»·

4. στο άρθρο 7 παράγραφος 6, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από τα εξής:

Η μέτρηση των ινών πραγματοποιείται με μικροσκόπιο αντίθεσης φάσης (PCM), σύμφωνα με **τη** μέθοδο που συνιστά ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ)* από το 1997 ή, **στο μέτρο του δυνατού**, με οποιαδήποτε άλλη μέθοδο ισοδύναμου **ή καλύτερου** αποτελέσματος, **όπως μια μέθοδος που βασίζεται στην ηλεκτρονική μικροσκοπία (EM)**.

* Καθορισμός της συγκέντρωσης αιωρούμενων ινών στον αέρα. Συνιστώμενη μέθοδος: μικροσκόπηση με διάταξη αντίθετης φάσης (μέτρηση με φίλτρο μεμβράνης), ΠΟΥ, Γενεύη 1997 (ISBN 92 4 154496 1).»·

5. το άρθρο 8 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 8

Οι εργοδότες μεριμνούν ώστε κανένας εργαζόμενος να μην εκτίθεται σε ατμόσφαιρα με περιεκτικότητα σε αμιάντο μεγαλύτερη των **0,01** ινών ανά cm³ ως χρονικά σταθμισμένο μέσο όρο για 8 ώρες (TWA).»

6. στο άρθρο 11 το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Πριν από την έναρξη των εργασιών κατεδάφισης ή συντήρησης, οι εργοδότες λαμβάνουν κάθε ενδεδειγμένο μέτρο για τον εντοπισμό των υλικών που ενδέχεται να περιέχουν αμιάντο, ζητώντας, εφόσον χρειάζεται, πληροφορίες από τους ιδιοκτήτες των χώρων **καθώς και από άλλες πηγές πληροφοριών, όπως σχετικά μητρώα.**»

7. στο άρθρο 19 η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Ο εργοδότης καταχωρίζει σε μητρώο **τις πληροφορίες σχετικά με** τους εργαζομένους **που εκτελούν** τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1. **Στις εν λόγω πληροφορίες** αναφέρονται η φύση και η διάρκεια των δραστηριοτήτων καθώς και η έκθεση την οποία έχουν υποστεί. Ο ιατρός και/ή η αρμόδια για την ιατρική παρακολούθηση αρχή έχουν πρόσβαση στο μητρώο αυτό. Κάθε εργαζόμενος έχει πρόσβαση στα αποτελέσματα του μητρώου που σχετίζονται με αυτόν ή αυτήν προσωπικά. Οι εργαζόμενοι και/ή οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση έχουν πρόσβαση στα συλλογικά και ανώνυμα στοιχεία που περιέχει το μητρώο αυτό.»

Άρθρο 2

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο

δύο έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 3

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 4

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

*Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Η Πρόεδρος*

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*